

*Załącznik
do Uchwały Nr XXII/235/2021
Rady Gminy Długosiodło
z dnia 4 lutego 2021 roku*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DŁUGOSIODŁO
NA LATA 2021-2026**

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
1. PODSTAWY PRAWNE	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	14
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	17
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	17
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	18
3. DEMOGRAFIA.....	19
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	20
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	21
6. GOSPODARKA	22
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	23
8. EDUKACJA I KULTURA	24
9. OCHRONA ZDROWIA.....	26
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	29
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	32
12. POMOC SPOŁECZNA.....	34
13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	47
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY	50
15. BEZROBOCIE	53
16. BEZDOMNOŚĆ	57
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	58
17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	64
18. SYTUACJA DZIECKA.....	69
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	72
21. ANALIZA SWOT	77
III. PROGRAMOWANIE	89
1. MISJA	89
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	90
3. PROGNOZA ZMIAN	107
4. RAMY FINANSOWE	110
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA.....	111
6. PROGRAMY I PROJEKTY	111
UWAGI KOŃCOWE	120

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, oraz **programową**, która zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki monitoringowe, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 15 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 80% kobiet i 20% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat i 56-65 lat (po 33%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat i 46-55 lat (po 13%) oraz osoby w wieku powyżej 65 lat (8%). Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 73% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego, a 27% stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 73% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Długosiodło od urodzenia, a 27% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 11 do 35 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają

ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
15	kobiety (80%)	36-45 lat (33%)	od urodzenia (73%)	wyższe (73%)
	mężczyźni (20%)	56-65 lat (33%)	od 11 do 35 lat (27%)	średnie (27%)
		26-35 lat (13%)		
		46-55 lat (13%)		
	pow. 65 lat (8%)			

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 15 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 80% kobiet i 20% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 i 56-65 lat (po 27%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 46-55 lat (20%) i osoby w wieku 26-35 lat (12%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 20-25 lat i osoby w wieku powyżej 65 lat (po 7%), natomiast osoby poniżej 20. roku życia nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
15	kobiety (80%)	20-25 lat (7%)	od urodzenia (60%)	gimnazjalne (7%)
	mężczyźni (20%)	26-35 lat (12%)	od 11 do 30 lat (33%)	zawodowe (7%)
		36-45 lat (27%)		
		46-55 lat (20%)	brak deklaracji (7%)	średnie (26%)
		56-65 lat (27%)		wyższe (60%)
	pow. 65 lat (7%)			

Osobna ankietą, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę

przeprowadzono na podstawie 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy Długosiodło.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133);

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348.).

Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”

- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę anty kryzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a

tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030

– Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 została opracowana na podstawie doświadczeń z realizacji poprzednich strategii oraz identyfikacji problemów, które ujawniły się w trakcie poprzedniego i bieżącego okresu programowania Unii Europejskiej. Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, którym powinno sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Choć Strategia jest pomyślana dla perspektywy długookresowej do 2030 roku, umożliwiającą szersze i perspektywiczne spojrzenie na rozwój, działania podporządkowane poszczególnym celom dotyczą okresu programowania 2014-2020.

Strategia zawiera długofalową wizję rozwoju województwa mazowieckiego, w myśl której Mazowsze do roku 2030 stanie się regionem spójnym terytorialnie, konkurencyjnym, innowacyjnym, zapewniającym mieszkańcom bardzo dobre warunki życia. Nadrzędnym (głównym) celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie

dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Celowi nadrzędnemu (głównemu) podporządkowano cele strategiczne spójne z długofalowymi priorytetami rozwoju regionu.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 – Innowacyjne Mazowsze. Strategia Programu jest w pełni spójna z celami krajowymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku i jednocześnie zachowuje synergię z celami Strategii Europa 2020. Program zawiera streszczenie analizy społeczno-gospodarczej regionu wraz z wynikającymi z niej głównymi wyzwaniami rozwojowymi dla województwa, opis priorytetów wraz z uzasadnieniem, syntetyczny opis wdrażania, a także szacunkowy plan finansowy.

Celem głównym RPO WM 2014-2020 jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy. Do jego realizacji wyznaczono 11 osi priorytetowych: 1. Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce, 2. Wzrost e-potencjału Mazowsza, 3. Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości, 4. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, 5. Gospodarka przyjazna środowisku, 6. Jakość życia, 7. Rozwój regionalnego systemu transportowego, 8. Rozwój rynku pracy, 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, 10. Edukacja dla rozwoju regionu, 11. Pomoc techniczna.

RPO WM 2014-2020, którego głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki działań samorządu wojewódzkiego w obszarze polityki społecznej, służące poprawie jakości życia mieszkańców. Podstawę do opracowania założeń Strategii stanowi aktualna i wieloaspektowa diagnoza stanu zastanego, zawierająca prognozę stanu przyszłego, która pozwala na zdefiniowanie mocnych i słabych stron oraz ustalenie poniżej przedstawionych obszarów priorytetowych oraz celów szczegółowych.

W ramach prac nad Strategią określono misję, która odzwierciedla wyzwania i kierunki działań uwzględnione w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Misją Samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie polityki społecznej na lata 2014-2020 jest włączenie społeczne i przeciwdziałanie ubóstwu dla poprawy jakości życia mieszkańców Mazowsza.

Zarówno cele jak i działania Strategii podporządkowane są tworzeniu warunków dla inkluzji społecznej i poprawy jakości życia mieszkańców Mazowsza.

Cel strategiczny: Wzmocnienie kapitału ludzkiego do aktywności, samodzielności i integracji społecznej.

Cele główne:

1. Rozwój zintegrowanego systemu realizacji polityk publicznych dla strategicznego zarządzania polityką społeczną regionu.
2. Wzmocnienie inkluzji społecznej poprzez realizację działań profilaktycznych i aktywizujących.
3. Poprawa dostępności, integracji i jakości usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym przy zwiększonym udziale organizacji pozarządowych w realizacji zadań polityki społecznej Regionu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wyszowskim na lata 2016-2026

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym dokumentem planowania strategicznego w sferze społecznej powiatu wyszkowskiego i jest istotnym etapem budowy programu rozwoju w oparciu o zasady zrównoważonego i trwałego rozwoju. Dokument stanowi podporę dla władz powiatu we wspieraniu obywateli w

pokonywaniu barier oraz rozwiązywaniu ich problemów życiowych dzięki podejmowaniu inicjatyw oraz realizowaniu ich w sposób efektywny i zgodny z zapotrzebowaniem. W strategii zawarto misję rozwoju: „Wspólne działanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w celu podniesienia jakości życia społeczności Powiatu Wyszowskiego” oraz wyznaczono poniższe cele strategiczne i operacyjne.

1. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa społecznego.

- 1.1. Podejmowanie działań dotyczących wsparcia osób potrzebujących, w trudnej sytuacji materialnej.
- 1.2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
- 1.3. Rozwijanie powiatowego systemu pomocy rodzinie i dziecku.
- 1.4. Podnoszenie kwalifikacji i liczebności pracowników pomocy społecznej.
- 1.5. Podniesienie poziomu usług pomocy instytucjonalnej.
- 1.6. Podniesienie poziomu usług pomocy środowiskowej.
- 1.7. Aktywizacja społeczna i zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 1.8. Poprawa bezpieczeństwa publicznego mieszkańców powiatu.

2. Zwiększenie jakości oraz dostępności systemu ochrony zdrowia w powiecie.

- 2.1. Usprawnienie diagnostyki wśród osób zagrożonych chorobami.
- 2.2. Promocja wiedzy o uzależnieniach.
- 2.3. Podniesienie jakości świadczonych usług medycznych.
- 2.4. Zmniejszenie spożycia alkoholu i innych używek.

3. Zmniejszenie poziomu bezrobocia oraz aktywizacja społeczna i gospodarcza społeczeństwa.

- 3.1. Wspieranie osób poszukujących pracy.
- 3.2. Podniesienie stopnia świadomości dotyczącej możliwości na rynku pracy.
- 3.3. Niwelowanie skutków zjawiska bezrobocia długotrwałego oraz zjawiska dziedziczenia bezrobocia.
- 3.4. Podniesienie poziomu aktywizacji zawodowej osób pobierających świadczenia społeczne.
- 3.5. Przyciągnięcie inwestora zewnętrznego.
- 3.6. Wspieranie osób prowadzących oraz zakładających działalność gospodarczą.
- 3.7. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych.
- 3.8. Rozwijanie środowiskowych form wsparcia osób w wieku poprodukcyjnym.

Strategia Rozwoju Gminy Długosiodło na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 roku

W celu zapewnienia stałego zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Długosiodło dla poprawy jakości życia mieszkańców realizowane są sformułowane w strategii priorytety i cele strategiczne:

Priorytet I: Nowoczesna Gospodarka

I.1: Wzrost udziału agroturystyki w sektorze gospodarczym gminy.

I.2: Wzrost udziału produkcji ekologicznej żywności na terenie gminy.

Priorytet II: Silny Wizerunek

II.1: Wykreowanie silnej marki agroturystycznej w województwie mazowieckim.

II.2: Wykreowanie wizerunku gminy uwzględniającego wszystkie aktywności obszarów priorytetowych.

Priorytet III: Wysoka Jakość Życia

III.1: Budowa społeczeństwa obywatelskiego.

III.2: Kreowanie bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca zamieszkania.

W ramach celów strategicznych III priorytetu sformułowano następujące kierunki działań:

III.1.1. Stworzenie i rozwój gminnego zespołu liderów aktywności lokalnej.

III.1.2. Rozwój usług świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. III.1.3.

Podjęcie uchwały o zasadach współpracy z organizacjami pozarządowymi. III.1.4.

Stworzenie gminnego programu rozwoju i wspierania systemu usług publicznych w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi.

III.1.5. Stworzenie gminnego programu aktywizacji młodego pokolenia.

III.1.6. Wdrożenie programu Dialog ze społeczeństwem.

III.2.1. Dopuszczenie ośrodków edukacji w nowoczesne urządzenia i systemy wspomagające edukację (np. tablice interaktywne).

III.2.2. Promocja, kształtowanie i pobudzanie świadomości społecznej w zakresie zdrowia.

III.2.3. Wspieranie i promocja badań profilaktycznych.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. trudności we wdrażaniu strategii, osiągnięcia w jej realizacji, przedsięwzięcia,

których nie udało się zrealizować, a także te, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

Trudności we wdrażaniu strategii:

- utrudnienia będące efektem zmian zachodzących w otoczeniu,
- brak środków finansowych na realizację części zadań strategii,
- duże obciążenie dodatkowymi obowiązkami kadry GOPS-u.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych,
- zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- poprawiła się sytuacja materialna rodzin z dziećmi,
- wzrosły umiejętności osób w zakresie poszukiwania pracy,
- wzrosło zatrudnienie,
- wzrosła świadomość o przysługujących osobom z niepełnosprawnością prawach i obowiązkach,
- poprawiła się jakość życia osób niepełnosprawnych,
- zwiększyła się samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych,
- stworzono funkcjonalny oraz dostosowany do potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych system informacji,
- poszerzono dostęp osób niepełnosprawnych do życia społecznego, kulturalnego, rynku pracy i edukacji,

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- nie zmniejszyła się liczba rodzin wymagających interwencji instytucji zewnętrznych w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez te rodziny,
- nie zmniejszyła się znacząco skala problemów społecznych wynikających z uzależnienia, przemocy, bezradności, długotrwałej choroby, gdyż nadal wiele osób nie nabyło umiejętności radzenia sobie z uzależnieniem,
- nie obniżyła się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- upowszechnienie wizerunku osób z niepełnosprawnością jako pełnoprawnych członków społeczności lokalnej,
- wdrażanie nowych form aktywności w działaniu na rzecz osób z niepełnosprawnością,

- powstawanie lokalnych programów w zakresie likwidacji barier architektonicznych,
- umożliwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych,
- budowanie poczucia bezpieczeństwa,
- ostrzeganie przed zachowaniami ryzykownymi u dzieci i młodzieży (alkohol, narkotyki, papierosy, uzależnienie od Internetu, hazard),
- motywowanie dzieci i młodzieży do podnoszenia kwalifikacji, rozwijania zainteresowań, talentów, uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez ukończenie kursu/szkolenia zawodowego, przekwalifikującego osoby w wieku produkcyjnym,
- podjęcie zatrudnienia, praca na umowę o pracę, staż/przygotowanie zawodowe, prace społecznie użyteczne.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Długosiodło na lata 2018-2020,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

Cel: budowa lokalnego systemu pomocy rodzinom.

Beneficjenci: Klienci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle

Ogólna ocena realizacji założeń strategii:

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 3, co oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte założenia.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

W wyniku prowadzonych działań i wdrożenia programów tylko częściowo cele zostały osiągnięte, nadal wiele zadań wymaga kontynuacji.

Działania ocenione najwyżej:

- Pomoc dziecku i rodzinie.

Działania ocenione najniżej:

- Skuteczne leczenie uzależnień.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Długosiodło to gmina wiejska położona w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w obrębie północno-wschodniej części powiatu wyszkowskiego. Zajmuje obszar 167,62 km², co stanowi 19,1% powierzchni powiatu, i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy z gminami: Goworowo, Wąsewo, Ostrów Mazowiecka, Brańszczyk, Rząśnik i Rzewnie. Siedziba władz gminy znajduje się w Długosiodle.

W granicach gminy położonych jest 40 sołectw: Adamowo, Augustowo, Blochy, Budy Przetycz, Chorchosy, Chrzczanka-Folwark, Chrzczanka Włóściańska, Dalekie, Dębienica, wieś gminna Długosiodło, Grądy Szlacheckie, Grądy Zalewne, Jaszczuły, Kalinowo, Kornaciska, Lipniak-Majorat, Łączka, Małaszek, Marianowo, Nowa Pecyna, Nowa Wieś, Nowe Bosewo, Olszaki, Ostrykół Dworski, Ostrykół Włóściański, Plewki, Prabuty, Przetycz-Folwark, Przetycz Włóściańska, Sieczychy, Stara Pecyna, Stare Bosewo, Stare Suski, Stasin, Wólka Grochowa, Wólka Piaseczna, Zalas, Zamość, Znamięczki, Zygmuntowo. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Długosiodło (1 341 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Adamowo (22 osoby).

Na terenie gminy działa 10 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk lokalnych. Wiejska gmina Długosiodło, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Równiny Wołomińskiej”.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Długosiodło pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodny położenie geograficzne i komunikacyjne (w pobliżu trasy S8 i w niewielkiej odległości od miasta stołecznego Warszawy) oraz sprzyjające rozwojowi turystyki walory przyrodnicze i krajobrazowe. Duże znaczenie badani przywiązywali także do dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej i drogowej, stale rozszerzanej bazy rekreacyjno-sportowej oraz odpowiedniego dostępu do sieci placówek oświatowych i kulturalnych. Wśród atutów wymieniono też wiejski charakter gminy, nieskażone środowisko naturalne oraz spokój i

dbałość o estetykę gminy. Respondenci zwrócili również uwagę na stały, dynamiczny rozwój, wdrażanie nowych projektów podnoszących atrakcyjność gminy, docenili także organizowane cyklicznie imprezy i wydarzenia integrujące lokalną społeczność.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiał się brak miejsc pracy. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na brak przemysłu i zbyt małą liczbę lokalnych zakładów pracy mogących dać zatrudnienie, co znacznie zmniejsza szanse na pozostanie w gminie osób młodych. Za równie istotną kwestię ankietowani uznali słabo rozwiniętą bazę turystyczno-noclegową, niedostateczny dostęp do szerokopasmowego łącza internetowego i sieci telefonii komórkowej oraz brak żłobka. Według badanych duży problem stanowi niedostosowana do potrzeb komunikacja publiczna i wynikające z tego trudności z dotarciem do pracy w większych ośrodkach miejskich. Wypełniający ankietę wspomnieli także o słabo rozwiniętej sieci placówek usługowych oraz niskiej jakości wody pitnej.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano pozyskanie inwestorów tworzących nowe miejsca pracy oraz zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną, głównie budowę i modernizację dróg (asfaltowanie nawierzchni, obwodnica do Ostrołęki), a także gazyfikację oraz uruchomienie szerokopasmowego Internetu. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano też budowę żłobka i przedszkola, rozwój i promocję agroturystyki oraz wytyczanie nowych ścieżek rowerowych. Wspomniano także o rozszerzeniu oferty zajęć rozwijających zdolności i zainteresowania dzieci, zwiększeniu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców poprzez wprowadzenie ulg podatkowych oraz poprawie jakości wody.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina liczyła 7 734 osoby, wśród których było 3 830 kobiet, które stanowiły 49,5% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 46 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy spadała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie liczba dzieci i młodzieży ulegała wahaniom, liczba osób w wieku produkcyjnym malała, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy z roku na rok wzrastała.

W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Saldo migracji ludności gminy w analizowanym okresie ulegało wahaniom, ale w każdym roku było ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 599	1 609	1 589
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 887	4 854	4 799
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 331	1 333	1 346
ogółem	7 817	7 796	7 734

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	81	98	92
liczba zgonów	98	104	106
przyrost naturalny	-17	-6	-14

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	47	44	39
w tym z zagranicy	0	0	0
liczba osób wymeldowanych poza gminę	79	71	72
w tym za granicę	0	0	0
saldo migracji ogółem	-32	-27	-33

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom infrastruktury w gminie Długosiodło jest zróżnicowany i wymaga dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych. Dość dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która

zaopatruje w wodę blisko 80% mieszkańców. Z sieci kanalizacyjnej korzysta zaledwie 28% mieszkańców. W miejscowości Kornaciska znajduje się oczyszczalnia ścieków. Oprócz niej funkcjonuje także 190 przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy nie ma sieci gazowej. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	180,30
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	6 150
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	31,40
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	2 210
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1 komunalna 190 przydomowych
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	2 950
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	–
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	–
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	212,48
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	154,44

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Długosiodło posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej, odpowiadającej strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 212,48 km (w tym drogi gminne 154,44 km). Przez teren gminy Długosiodło nie przebiega żadna droga o znaczeniu krajowym, występuje za to wiele dróg gminnych i powiatowych. Z miejscowości Długosiodło odchodzą trzy główne drogi skierowane na zachód, południe i północ. Reszta dróg gminnych łączy ze sobą poszczególne sołectwa. Przez gminę Długosiodło przebiega również z północy na południe linia kolejowa z przystankami: Prabuty Góry, Przetycz, Zygmuntowo Mazowieckie. Ze stacji PKP możliwa jest podróż m.in. do Ostrołęki (w kierunku północnym) i do Wyszkowa czy Tłuszcz (w kierunku południowym). Dodatkowo w gminie funkcjonują linie autobusowe obsługiwane przez prywatnych przewoźników.

Gmina Długosiodło położona jest w odległości ok. 80 km od Warszawy (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa mazowieckiego), ok. 27 km od Wyszkowa (siedziby władz powiatu wyszkowskiego), ok. 44 km od Ostrołęki, ok. 54 km od Tłuszcz i ok. 25 km od Ostrowi Mazowieckiej.

6. GOSPODARKA

Ważnym sektorem gospodarki lokalnej w gminie Długosiodło jest rolnictwo, stanowiące źródło utrzymania znacznej części ludności. Na terenie gminy dominuje sektor indywidualnych gospodarstw rolnych. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy wynosi 55%, zaś lasy stanowią ponad 41% jej terenu. Ze względu na atrakcyjne położenie geograficzne i walory przyrodnicze gmina rozwija także funkcje agroturystyczne oraz handlowo-usługowe. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	16 762
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	9 201
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	6 918
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	567

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

O charakterze upraw na terenie gminy decyduje przewaga gleb bielicowych. Uprawia się zboża, m.in. żyto, owies, pszenicę, pszenżyto oraz rośliny okopowe. W części południowej gmina pokryta jest terenami podmokłymi, na których rozciągają się łąki. Umożliwiają one nastawienie produkcji rolnej na hodowlę bydła mlecznego i mięsnego. Rolnictwo w gminie Długosiodło skierowane jest na produkcję żywności ekologicznej. Sprzyja temu czyste, nieskażone środowisko naturalne.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Długosiodło przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej (według stanu na koniec roku)	311	316	319

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Na koniec 2019 r. w ewidencji gospodarczej było zarejestrowanych 319 podmiotów gospodarczych.

Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze budownictwa (124). Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (116), przetwórstwo przemysłowe (52) oraz transport i gospodarka magazynowa (36).

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2017-2019:

Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019

inwestycje w latach 2017-2019
1. Budowa dróg gminnych na terenie gminy Długosiodło: a) budowa drogi gminnej Blochy – Augustowo, b) budowa drogi gminnej Nr 440202W Blochy – Augustowo – Chorchosy c) budowa drogi gminnej Nr 440213W w miejscowości Kalinowo, d) budowa drogi gminnej Stare Bosewo – Znamięczki, e) budowa drogi gminnej Przetycz Włóściańska – Dalekie – Zamość, f) budowa drogi gminnej Nowa Wieś – Marianowo.
2. Rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Chrzczanka Włóściańska.
3. Przebudowa wewnętrznej instalacji technologicznej Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Długosiodło.
4. Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Długosiodło, Kornaciska i Nowe Bosewo.
5. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Długosiodło, Kornaciska i Stare Bosewo.
6. Budowa targowiska stałego oraz budynku przeznaczonego na cele promocji lokalnych produktów na działkach ew. nr 861 i 862 w miejscowości Długosiodło.
7. Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Długosiodło.
8. Budowa boiska do piłki nożnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Długosiodło.

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

W 2019 r. gmina Długosiodło nie posiadała w swoich zasobach ani mieszkań komunalnych, ani mieszkań socjalnych. W 2019 r. oddano do użytkowania na terenie gminy 2 budynki niemieszkalne użyteczności publicznej o łącznej powierzchni użytkowej 418 m².

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Długosiodło tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2019 r. dodatki mieszkaniowe nie były wypłacane.

8. EDUKACJA I KULTURA

W gminie Długosiodło funkcjonuje 12 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 6 placówek wychowania przedszkolnego, 5 szkół podstawowych oraz jedna szkoła ponadpodstawowa. Dane na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	0	0	0

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Tabela 11. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	6	227	22
w tym przedszkola	2	128	15
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	99	7

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Tabela 12. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	5	679	116
szkoły ponadpodstawowe	1	82	15

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Tabela 13. Wykaz placówek przedszkolnych i oświatowych działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przedszkole Samorządowe w Długosiodle	ul. Tadeusza Kościuszki 3, 07-210 Długosiodło
2.	Przedszkole Samorządowe w Starym Bosewie	ul. Rozwojowa 19, 07-210 Długosiodło
3.	Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Blochach	Blochy, ul. Spacerowa 8, 07-210 Długosiodło
4.	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Dalekiem	Dalekie 69A, 07-211 Długosiodło
5.	Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Długosiodle	ul. T. Kościuszki 5, 07-210 Długosiodło
6.	Szkoła Podstawowa im. hm. ppor. AK „Zośki”	Sieczychy 43,

	T. Zawadzkiego w Sieczkach (organ prowadzący – Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło)	07-211 Długosiodło
7.	Zespół Szkół w Starym Bosewie	ul. Rozwojowa 19, 07-210 Długosiodło
8.	Zespół Szkół w Długosiodle (organem prowadzącym jest powiat wyszkowski)	ul. Poniatowskiego 25, 07-210 Długosiodło

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Główną rolę w organizacji życia kulturalnego w gminie odgrywa Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji, którego głównym zadaniem jest m.in. organizacja imprez masowych i innych wydarzeń okolicznościowych odbywających się cyklicznie lub okazjonalnie, np. „Powitanie Lata”, „Wielkie Grzybobranie”, „WOŚP”, imprezy sportowe i kulturalne. W siedzibie GCIKSiR znajduje się kawiarenka internetowa, w której można skorzystać z usług drukowania, skanowania lub wykonać kserokopię dokumentów.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Gminna Biblioteka Publiczna w Długosiodle wraz z filiami w Starym Bosewie i Blochach. Główną funkcją placówek jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa. W obszarze kultury działa również 6 świetlic wiejskich. Są one m.in. pomysłodawcami i realizatorami różnych imprez kulturalnych w gminie.

Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

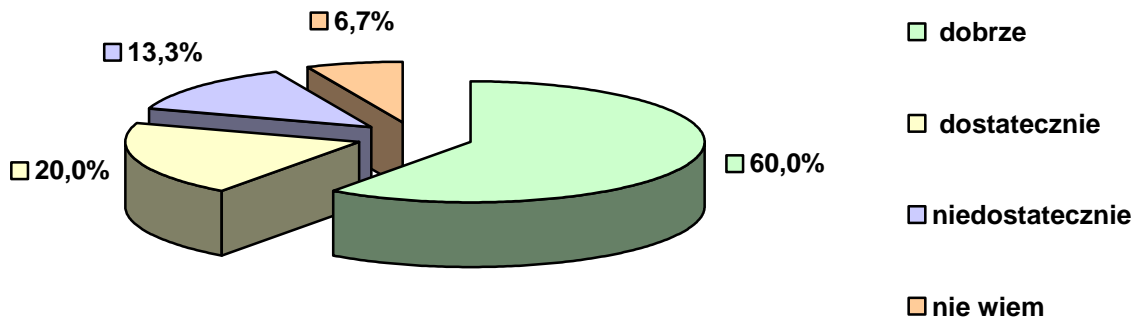
typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	200	4
świetlice	6	b.d.	b.d.
biblioteki i filie	3	610	3
muzea, skanseny	1	b.d.	b.d.

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 80% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie zdaniem 13,3% badanych jest ona niedostateczna. Prawie 7% pytanych miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

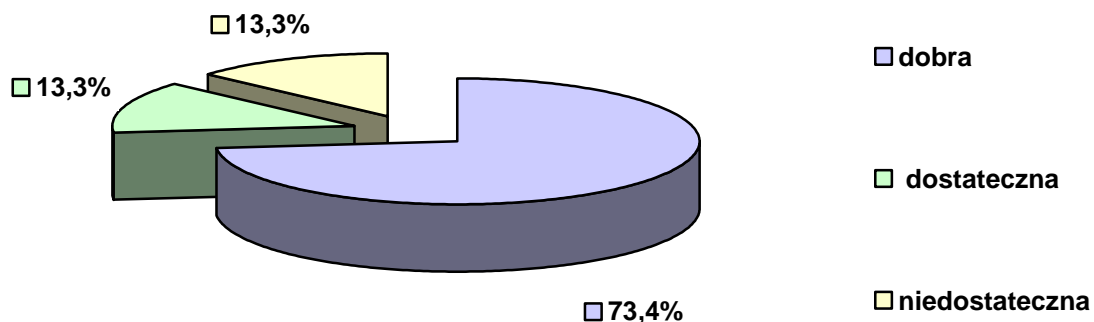

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to dwie trzecie respondentów stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednak 26,7% badanych było przeciwnego zdania. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 6,7% ankietowanych. Brak żłobka jest problemem dla 46,7% respondentów. Tylko 13,3% ankietowanych potwierdziło, że oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wysoki odsetek (40%) badanych nie potrafił wypowiedzieć się w tej kwestii.

Zdecydowana większość (86,7%) respondentów oceniła obecną ofertę kulturalną pozytywnie. Przeciwnego zdania było 13,3% badanych. Rozkład odpowiedzi dotyczący oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Długosiodło w 2019 r. funkcjonowały 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, 1 prywatna praktyka lekarska oraz 2 apteki. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	2

w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	2
liczba prywatnych praktyk lekarskich	1
liczba aptek i punktów aptecznych	2

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Gmina charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak np. Wyszaków.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jej terenie. Poniżej zamieszczono tabele z informacjami o najczęściej występujących schorzeniach wśród osób korzystających z opieki medycznej dwóch Zakładów Opieki Zdrowotnej w gminie Długosiodło w 2019 r.

Tabela 16. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
nowotwory	1
niedokrwistość	30
choroby tarczycy	17
cukrzyca	2
niedożywienie	36
otyłość	99
upośledzenie umysłowe	7
padaczka	4
dziecięce porażenie mózgowie	2
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	179
choroba nadciśnieniowa	5
alergia – dychawica oskrzelowa	25
alergia pokarmowa	10
alergia skórna	34
zniekształcenie kręgosłupa	72
choroby układu moczowego	2
wady rozwojowe układu nerwowego	4
wady rozwojowe układu krążenia	5
wady rozwojowe narządów płciowych	2
wady rozwojowe – aberracje chromosomowe	2
zaburzenia rozwoju	38
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	72

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Wśród dzieci i młodzieży najczęściej diagnozowano zaburzenia refrakcji i akomodacji oka, otyłość oraz zniekształcenie kręgosłupa. U dorosłych mieszkańców najczęściej diagnozowano w 2019 r. choroby układu krążenia i cukrzycę. Nieco rzadziej były to choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej oraz otyłość.

Tabela 17. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica	1
nowotwory	108
choroby tarczycy	167
cukrzyca	505
zaburzenia odżywiania	1
otyłość	315
niedokrwistość	21
choroby obwodowego układu nerwowego	314
choroby układu krążenia	1 456
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	225
przewlekłe choroby układu trawiennego	210
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	335
pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	61

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi w dwóch Zakładach Opieki Zdrowotnej w gminie.

Tabela 18. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	875
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	397
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	658
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	542

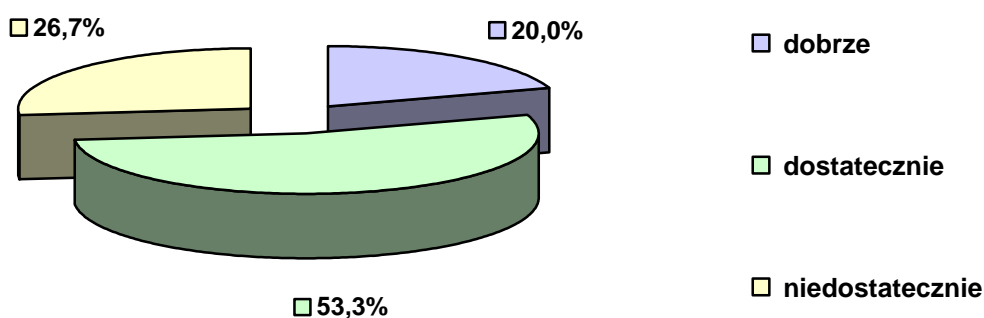
Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

W 2019 r. w gminie Długosiodło w dwóch Zakładach Opieki Zdrowotnej poradami profilaktycznymi zostało objętych 875 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 397 wizyt profilaktycznych u dzieci do 1. roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto

natomiast 658 dzieci i młodzieży, w tym 542 osoby zbadano zgodnie z programem badań profilaktycznych.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dane z

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców została oceniona pozytywnie. Zdaniem 53,3% ankietowanych jest ona dostateczna, z kolei 20% respondentów stwierdziło, że jest ona dobra. Jednak 26,7% badanych uznało ją za niedostateczną.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Długosiodło służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składa się 7 obiektów (stadion, boiska sportowe, basen), a także sale gimnastyczne w szkołach, siłownie zewnętrzne i place zabaw:

- Stadion w Długosiodle, ul. Sportowa,
- Odkryty basen sportowo-rekreacyjny w Długosiodle,
- Kompleks ORLIK w ZS w Starym Bosewie, ul. Rozwojowa 19,
- Boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią przy SP w Długosiodle,
- Boisko do siatkówki plażowej przy SP w Długosiodle,
- Piłkarskie boisko z naturalną nawierzchnią w Chrzczance Włociańskiej, kort tenisowy i boisko do piłki ręcznej,

- Siłownia w Gminnym Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji, ul. Królowej Jadwigi 36, Długosiodło,
- Siłownia zewnętrzna w Parku w Długosiodle,
- Siłownia przy SP w Długosiodle,
- Siłownia zewnętrzna w Chrzczance Włociańskiej przy obiekcie Gminnego Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji,
- Siłownia zewnętrzna przy szkole i w parku w Starym Bosewie,
- Siłownia zewnętrzna w Blochach przy ul. Spacerowej,
- Siłownia zewnętrzna przy szkole w Dalekiem,
- Siłownia zewnętrzna przy szkole w Sieczychach,
- Place zabaw przy wszystkich szkołach oraz w wioskach: Budy Przetycz, Chorchosy, Dębienica, Grądy Szlacheckie, Jaszczuły, Kalinowo, Łączka, Nowa Wieś, Nowe Bosewo, Olszaki, Ostrykół Włociański, Prabuty, Przetycz Włociańska, Stara Pecyna, Stare Suski, Wólka Grochowa, Wólka Piaseczna, Zamość, Zygmuntowo.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe i stowarzyszenia. Należą do nich:

1. Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Długosiodle,
2. Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Blochach,
3. Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Dalekiem,
4. Drużyna piłkarska Wymakracz Długosiodło, której organizacją patronującą jest Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	7
kluby sportowe	4
w tym uczniowskie kluby sportowe	3

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Gmina Długosiodło położona jest na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego, nad rzekami Narew i Wymakracz. Niemal równinne tereny gminy, pokryte w znacznej części lasami Puszczy Białej (kompleksu leśnego z drzewostanem sosnowym) i rozlewiskami Narwi, urozmaicają niewielkie pagórki wydmy, dolina rzeki Wymakracz oraz bagienne

obniżenia terenu. Spotyka się tu również tzw. oczka wodne oraz niewielkie leśne bagienka, będące siedliskiem rzadkich gatunków fauny i flory. Teren Puszczy Białej został wpisany do obszarów chronionych Natura 2000.

Unikalne warunki przyrodnicze, walory krajobrazowe, rozległe obszary leśne, czystość wód i powietrza, relatywnie niski stopień uprzemysłowienia tego regionu, a także dobrze rozwinięta baza sportowa stanowią o potencjale turystycznym i rekreacyjnym gminy. Korzystne warunki sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i aktywnej turystyki (zwłaszcza rowerowej i pieszej, a także wędkarstwa i łowiectwa).

Na terenie gminy można też znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu oraz pomniki przyrody, m.in.:

- Murowany, dwuwieżowy neogotycki kościół św. Rocha z 1912 r., bogaty w polichromie, obrazy oraz zabytkowe przedmioty liturgiczne pamiętające wiek XVII,
- Zabytkowy cmentarz parafialny z przykładami rzeźb nagrobnych z początków XIX w.,
- Przykościelna drewniana kostnica z przełomu XIX i XX wieku z wmontowanymi gotyckimi drzwiami,
- Drewniany dworek w Grądach Szlacheckich z dachem naczółkowym krytym słomą,
- pomniki przyrody: Dąb Jan – mierzący 25 m wysokości i 641 cm grubości dąb szypułkowy stojący nieopodal kościoła pw. N.M.P. w Długosiodle oraz ponadsiedmiometrowy jałowiec pospolity we wsi Stare Bosewo.

Warto zobaczyć również miejsca upamiętniające burzliwe, wojenne losy mieszkańców tych terenów, m.in.:

- Tablica pamiątkową przy SP w Sieczychach, upamiętniająca śmierć w walce z hitlerowcami druha Tadeusza Zawadzkiego „Zośki” z „Szarych Szeregów”,
- Ukryty w lasach Lipniak-Majorat pomnik i 16 krzyży postawionych dla uczczenia śmierci 448 osób zamordowanych przez Wehrmacht w odwecie za działania bojowe AK pod Pecynką i Jarząbką,
- Tablica w SP w Długosiodle, upamiętniająca męczeństwo mieszkańców gminy,
- Płyta pamiątkowa w Małaszku, wystawiona w hołdzie pomordowanym w czasie II Wojny Światowej mieszkańcom Małaszka.

Baza noclegowa w gminie obejmuje 7 gospodarstw agroturystycznych oferujących 57 miejsc. Dane na temat obiektów noclegowych w gminie zawiera poniższa tabela.

Tabela 20. Baza noclegowa w 2019 r.

liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania bez ośrodków wczasowych	0

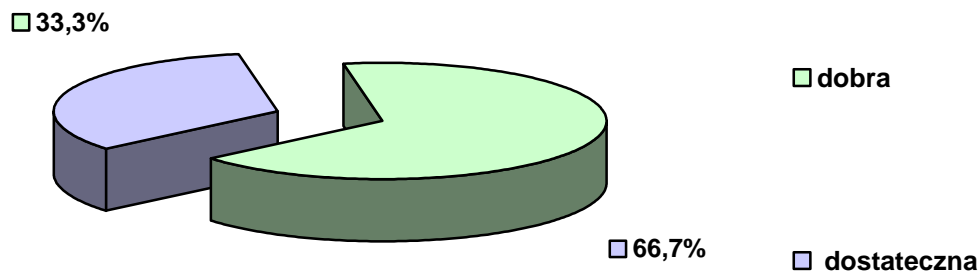
i gospodarstw agroturystycznych	
liczba miejsc noclegowych w ww. obiektach zbiorowego zakwaterowania	0
liczba ośrodków wczasowych	0
liczba miejsc noclegowych w ośrodkach wczasowych	0
liczba gospodarstw agroturystycznych	7
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	57

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Obok bazy noclegowej i gastronomicznej do infrastruktury turystycznej należą wytyczone szlaki turystyczne, zarówno piesze, jak i rowerowe.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż docenione zostały podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo wysoko oceniona przez mieszkańców, bowiem wszyscy uczestnicy badania ocenili ją pozytywnie.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Posterunek Policji w Długosiodle, w 2019 r. na terenie gminy stwierdzono ogółem 141 przestępstw (o 23 więcej w porównaniu z 2018 r.), w tym 1 popełnione przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko mieniu (15 przypadków, wzrost o 2), przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (7 przypadków, spadek o 2), przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (4 przypadki, bez zmian), przestępstwa

przeciwko wolności (2 przypadki, spadek o 1) oraz przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (2 przypadki, spadek o 1).

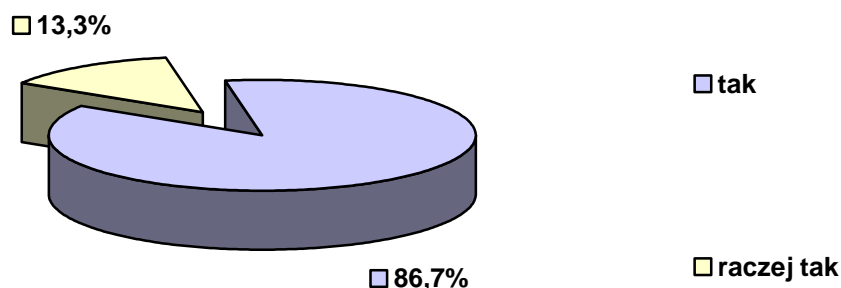
Funkcjonariusze Posterunku Policji w Długosiodle przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2017 r. policjanci wszczęli 9 takich procedur, w 2018r. – 16, a w 2019 r. – 25.

Według danych Sądu Rejonowego w Wyszkowie Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich prowadził w 2019 r. wobec mieszkańców gminy następujące nadzory i dozory kuratorskie:

- Sprawy osób dorosłych objętych dozorem kuratora:
 - **66 spraw dozorowych łącznie** (o 5 spraw mniej niż w 2018 r.) – w tym 25 spraw warunkowego przedterminowego zwolnienia, 12 spraw warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, 29 spraw dotyczących kary ograniczenia wolności poprzez wykonywanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne.
- Sprawy nieletnich objętych nadzorem kuratora i opiekuńcze, w których rodzicom została ograniczona władza rodzicielska poprzez nadzór kuratora:
 - **12 spraw nadzorowych łącznie** (o 7 spraw mniej niż w 2018 r.) – w tym 3 sprawy, w których została ograniczona władza rodzicielska, 3 sprawy nadzoru nad nieletnimi, 2 sprawy nadzoru nad nieletnimi, na których sąd nałożył obowiązek, 4 sprawy nadzoru nad osobami zobowiązanymi do poddania się leczeniu odwykowemu.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Długosiodło pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z

badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że w miejscu zamieszkania czują się oni bezpiecznie lub raczej bezpiecznie.

12. POMOC SPOŁECZNA

W zakres działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, tj. w szczególności w ramach ustaw o: świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy prawo energetyczne.

Z końcem 2019 r. kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 10 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 21. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	4	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 umowa zlecenie	–
pozostali pracownicy	4	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w gminie Długosiodło wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 934 mieszkańców.

Tabela 22. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		1	2
	średnie kierunkowe		–	2
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	1
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	1	4
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik oraz 2 pracowników socjalnych, wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 2 pracowników socjalnych. Dodatkowo kierownik GOPS-u i 1 pracownik socjalny posiadali ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, natomiast I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego posiadał kierownik oraz 4 pracowników socjalnych.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w gminie Długosiodło na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 23. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	13 438 155,28	13 391 465,07	14 197 225,30
w tym na świadczenia pomocy społecznej	12 417 365,41	11 986 269,89	12 842 945,18
w tym na świadczenia rodzinne	4 097 559,45	3 966 591,40	3 909 895,43
na zadania własne gminy	904 883,01	1 613 687,20	1 471 566,04
na zadania zlecone gminie	11 512 717,82	11 777 777,87	12 725 659,26

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. – 14 197 225,30 zł.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 24. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	465	425	365
liczba rodzin	279	262	237
liczba osób w rodzinach	828	737	611
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	10,59%	9,45%	7,90%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 zmniejszała się (z 828 w 2017 r. do 611 w 2019 r.). Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 25. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-17 lat	242
18-25 lat	43

26-35 lat	58
36-45 lat	102
46-55 lat	73
56-65 lat	43
66 lat i więcej	50
razem	611

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Tabela 26. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	10
pracuje dorywczo	4
nie pracuje	70
studiuje	0
uczy się	8
na rencie	25
na emeryturze	27
na zasiłku dla bezrobotnych	4
bezrobotny bez prawa do zasiłku	20

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2019 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	201	177	150	609	484	382
bezdomność	5	5	5	5	5	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	71	69	56	372	360	285
bezrobocie	70	51	42	205	148	107
niepełnosprawność	100	77	102	201	188	198
długotrwała lub ciężka choroba	144	136	130	318	271	255

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026

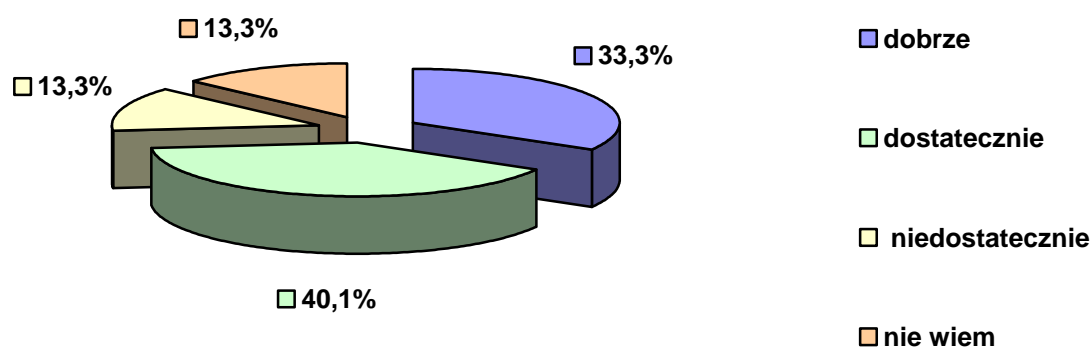
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	90	77	78	331	286	293
w tym rodziny niepełne	41	35	27	127	110	78
w tym rodziny wielodzietne	18	20	24	103	110	127
przemoc w rodzinie	2	1	2	8	4	9
alkoholizm	20	21	16	55	55	52
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	2	1	0	2	1
zdarzenia losowe	1	4	6	1	5	14
sytuacja kryzysowa	3	3	6	9	3	9

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin w obu przypadkach ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były: malejąca pod względem liczby rodzin potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezrobocie, jak również zmniejszający się w ostatnim roku analizy alkoholizm.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Zdecydowana większość ankietowanych pozytywnie oceniła te działania. Zdaniem 40,1% badanych są one dostateczne, z kolei jedna trzecia ankietowanych przyznała, że są dobre. Jednocześnie 13,3% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne i tyle samo respondentów nie było w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z

badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	133	130	132	131	125	131	244	209	226
rzeczowa	328	303	243	182	165	138	688	615	485
praca socjalna	X	X	X	373	354	423	1 015	921	989
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	65	75	115	131	82	178
schronienie	3	3	2	3	3	2	3	3	2
usługi opiekuńcze	19	23	27	19	23	27	23	25	28
specjalistyczne usługi opiekuńcze	7	4	2	6	4	2	23	14	5
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	6	7	6	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Długosiodło najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej, przy czym ich liczba w tym okresie ulegała wahaniom. W

mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc rzeczową, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a w następnej kolejności wsparcie finansowe, głównie w postaci zasiłków. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba rodzin, którym przyznano pomoc, systematycznie spadała, natomiast w przypadku wsparcia finansowego liczba rodzin ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego oraz usług opiekuńczych.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. zawarto 5 kontraktów, zaś w 2018 r. i w 2019 r. zawarto po 8 takich kontraktów.

Istotnym wsparciem dla borykających się z różnymi problemami klientów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny. W 2019 r. 18 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 36 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 29. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	11	13	18
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	28	25	36
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	26	15	21
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	36 876,25	25 785,69	43 716,95

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 30. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	0	1	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	6	7	6

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Długosiodło zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 31. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	48	76	329
liczba rodzin objętych wsparciem	22	29	227
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	35	47	96

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Długosiodle przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 zarówno wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, jak i liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, malała. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 32. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 949 462,55	3 860 290,00	3 516 205,24
liczba osób, którym przyznano świadczenie	850	830	762

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	12 431	11 926	10 810
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	50	54	49
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	312	212	197
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	339	340	299
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	543	468	464
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	759	724	635
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 986	1 807	1 738
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 903	1 745	1 482
zasiłek pielęgnacyjny	2 455	2 286	2 151
świadczenie pielęgnacyjne	397	381	387
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	72	83	81
świadczenie rodzicielskie	285	339	356
dodatek dla opiekuna	106	87	78
razem	21 698	20 452	18 727

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy ulegała zmniejszeniu. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle realizował Program Rodzina 500+. W ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono w 2019 r. rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **8 059 018,50 zł**. W grudniu 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miały 873 rodziny.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Długosiodło przyznano 1 takie świadczenie w 2017 r.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 704 rodzin i objęło łącznie 1 083 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 324 900 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 293 dzieci i 58 osób dorosłych w 2017 r. oraz 272 dzieci i 44 osoby dorosłe w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 222 dzieci i 69 osób dorosłych w 2019 r.

GOPS realizuje zadania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym, udzielanej uczniom w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. Celem pomocy jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów. Świadczenia przyznawane są na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole albo poza nią, bądź jako pomoc rzeczową, np. na zakup podręczników, przyborów szkolnych. W 2019 r. przyznano 160

stypendiów i 2 zasiłki szkolne na łączną kwotę 64 000 zł (w tym udział środków własnych gminy – 18 088 zł).

W ramach działań realizowanych na rzecz dzieci i młodzieży z wypoczynku letniego w 2019 r. skorzystało 16 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a z ferii zimowych – 15 dzieci:

- Lubiatowo 16-30.07.2019 r. – 6 dzieci: Program „Pogodne lato” w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie. Organizatorem wypoczynku była Chorągiew Mazowiecka ZHP w Płocku.
- Krasnobród 17-30.07.2019 r. – 10 dzieci. Kolonie zorganizował Polski Czerwony Krzyż.
- Rabka Zdrój 27.01.-02.02.2019 r. – organizator ferii – Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle.

W GOPS-ie funkcjonuje prowadzony przez pracowników socjalnych Punkt Informacji Obywatelskiej. Głównym celem Punktu jest: udzielanie bezpłatnych i bezstronnych porad, wskazywanie możliwości rozwiązań problemu, informowanie mieszkańców o ich prawach i uprawnieniach, wspieranie obywateli w samodzielnym podejmowaniu decyzji, współpraca z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, zbieranie informacji na temat potrzeb i problemów lokalnych.

Ponadto GOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2019 r. wydano 254 skierowania uprawniające do odbioru produktów żywnościowych w ramach Podprogramu 2019. Z pomocy skorzystało łącznie 580 osób. Realizatorem Podprogramu w gminie Długosiodło był Parafialny Zespół Caritas.

Kolejną formę świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiły **świadczenia alimentacyjne**. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	89	70	60
liczba przyznanych świadczeń	84	70	43
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	423 292	381 590	348 675

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle na terenie gminy funkcjonują przedstawione w poniższej tabeli podmioty.

Tabela 35. Instytucje i jednostki działające w obszarze pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

nazwa instytucji	adres	liczba miejsc
Dom Pomocy Społecznej „Zacisze”	Wólka Grochowa 7, 07-210 Długosiodło	78
Dom Opieki „Husaria”	Jaszczuły 57A, 07-210 Długosiodło	
Kluby Seniora – 7: „Strażnicy Tradycji” „Bosewskie Starszaki” „Jutrzenka” „Zosieńka” „Niezapominajki” „Złota Jesień” „Akademia Aktywnych Seniorów”	Chrzczanka Włociańska Stare Bosewo Jaszczuły Sieczychy Długosiodło Długosiodło Blochy	100
Centrum Aktywnego Seniora	GCIKSIR, ul. Królowej Jadwigi 36, 07-210 Długosiodło	
Rodziny zastępcze – 10	07-210 Długosiodło	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek powiatowych, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 roku

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji	kategoria klienta	liczba osób z gminy objętych wsparciem
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Kościuszki 52, 07-200 Wyszaków	dzieci i młodzież	127

2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Świętojańska 82A, 07-200 Wyszaków	- osoby niepełnosprawne	22
			- dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	12
			- dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Aleja Róż 2, 07-200 Wyszaków	osoby niepełnosprawne, dzieci niepełnosprawne	78
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Wyszakowie	ul. T. Kościuszki 15, 07-200 Wyszaków	osoby bezrobotne	129
5.	Stowarzyszenie „Monar” Mazowieckie Centrum Pomocy Bliźniemu „Markot” w Turowie	Turowo 12, 06-415 Czernice Borowe	osoby bezdomne	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszakowie w roku szkolnym 2018/2019 obejmowała wsparciem dzieci i młodzież z terenu gminy Długosiodło. Z pomocy skorzystało ogółem 127 dzieci, w tym 79 ze szkół podstawowych, 14 z przedszkoli, 24 ze szkoły ponadpodstawowej oraz 10 dzieci do 2. roku życia. Wśród form pomocy były: pomoc pedagogiczna – 7 osób, pomoc psychologiczna – 43 osoby, pomoc logopedyczna – 23 osoby oraz badania psychologiczno-pedagogiczne – 54.

Ważną instytucją wsparcia jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszakowie**. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u w gminie w odniesieniu do jej mieszkańców w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	5	2	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	13	14	12
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2

liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	9	11	10
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	2	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie.

13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

W 2019 r. na terenie gminy Długosiodło funkcjonowało 10 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 38. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Fundacja Kultury Homo Homini ul. Królowej Jadwigi 07-210 Długosiodło	Wspieranie działań w zakresie kultury, oświaty, sportu, rekreacji, turystyki oraz pomocy społecznej.
2.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło ul. Królowej Jadwigi 36, 07-210 Długosiodło	Podejmowanie, wspieranie, współuczestniczenie w inicjatywach wzmacniających potencjał gospodarczy tak poszczególnych obywateli, jak i gminy; aktywizacja gospodarcza mieszkańców gminy; przyczynianie się do podnoszenia poziomu edukacji i kultury, zwłaszcza wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, oraz edukacja dorosłych – prowadzenie działalności oświatowej w systemie dziennym i zaocznym na poziomie podstawowym i ponadgimnazjalnym oraz dla dorosłych; inicjowanie działań na rzecz ochrony środowiska oraz zabytków, architektury i krajobrazu; wspieranie wszelkich form współpracy z innymi gminami; rozwijanie wymiany doświadczeń z organizacjami realizującymi zbliżone cele; podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i zjawisku patologii społecznej; działalność na rzecz zwiększenia aktywności kobiet w życiu społecznym i gospodarczym; podejmowanie i inicjowanie działań na rzecz aktywnych form wypoczynku; podejmowanie i inicjowanie działań na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego; pozyskiwanie funduszy na wyżej wymienione cele.
3.	Stowarzyszenie Tradycyjnie Nowoczesnych dla Wsi Plewki 19, 07-210 Długosiodło	Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego społeczności lokalnych. 1) wspieranie rozwoju ekonomicznego wsi i regionu; 2) aktywizacja zawodowa mieszkańców; 3) pobudzanie samozatrudnienia; 4) ochrona środowiska; 5) działalność kulturalna; 6) działalność

		wspierająca rozwój oferty rekreacyjno-turystycznej wsi i regionu; 7) wzmacnianie więzi miejscowej ludności z małą ojczyzną, pielęgnowanie jej tradycji; 8) działalność profilaktyczna związana z patologiami społecznymi; 9) zapobieganie wykluczeniu społecznemu; 10) poszerzanie grona miłośników i sympatyków wsi i regionu; 11) upowszechnianie wiedzy o historii wsi, gminy Długosiodło i województwa mazowieckiego w Europie; 12) poprawa walorów estetycznych i krajobrazowych regionu oraz jego promocja; 13) przeciwdziałanie bezrobociu, 14) działalność wspomagająca wychowanie i rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży; 15) działalność wspierająca rozwój podmiotów ekonomii społecznej; 16) działalność na rzecz ochrony zdrowia mieszkańców; 17) działalność na rzecz tworzenia i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego; 18) działalność wydawnicza; 19) popularyzowanie wiedzy z dziedziny technologii informacyjnych wśród społeczeństwa; 20) promocja i popieranie wykorzystywania nowoczesnych usług dostępnych w Internecie; 21) wzbogacanie zasobów sieci Internet; 22) tworzenie płaszczyzny wymiany informacji, wiedzy i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi; 23) wspieranie i niesienie pomocy osobom poszkodowanym, będącym w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej w stosunku do społeczeństwa; 24) działalność wspomagająca realizację zadań w zakresie edukacji elementarnej; 25) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; 26) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4.	Stowarzyszenie „GRĄDY SZLACHECKIE – MOJA WIEŚ” Grądy Szlacheckie 30a, 07-210 Długosiodło	1) Wszechstronny rozwój wsi; 2) współpraca z organizacjami o podobnym charakterze w kraju i zagranicą; 3) kreowanie i propagowanie wizerunku polskiej wsi pod względem kulturowym, tradycji ludowych w celu zachowania dziedzictwa kulturowego; 4) promowanie regionalnych produktów żywnościowych; 5) wspieranie inicjatyw rozwoju rolnictwa ekologicznego i promowanie produktów ekologicznych; 6) promowanie walorów regionalnych oraz kreowanie przedsiębiorczości na terenach wiejskich poprzez rozwój agroturystyki; 7) promowanie wioski poprzez własne wyroby, czy to z dziedziny gospodarczej, spożywczej, czy twórczości ludowej; 8) promowanie historii wioski i jej dziedzictwa kulturowego poprzez organizację festynów, wydawanie folderów; 9) pozyskiwanie środków unijnych na tzw. Projekty twarde i miękkie;

		10) popieranie inicjatyw lokalnych i oddolnych; 11) podejmowanie działań na rzecz poprawy estetyki wioski.
5.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi „TERAZ MY” Kalinowo 33, 07-210 Długosiodło	1) działanie na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, 2) pomoc społeczna rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, 3) organizacja zajęć edukacyjnych oraz rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym z rodzin wieloproblemowych, 4) działalność związana z rozwojem świadomości społecznej, przeciwdziałaniem uzależnieniom i patologiom społecznym, 5) działania na rzecz rozwoju wsi, 6) animowanie działalności charytatywnej, 7) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, 8) podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska, 9) zabieganie o promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, 10) podejmowanie działań na rzecz promocji i organizacji wolontariatu, 11) wspieranie i udzielanie pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, 12) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 13) ochrona i promocja zdrowia, 14) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, 15) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, 16) upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji, 17) podejmowanie działań na rzecz wszechstronnego rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania, 18) wspieranie wszelkich form krajoznawstwa, turystyki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, 19) promocja i popieranie rozwoju kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, 20) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, 21) podejmowanie wszechstronnych działań na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym.
6	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Ostryków Włociański i Ostryków Dworski Ostryków Włociański 26, 07-210 Długosiodło	- wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Ostryków Włociański i Ostryków Dworski w gminie Długosiodło, - wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w lokalnej społeczności.
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Długosiodle ul. Królowej Jadwigi 36, 07-210 Długosiodło	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami. 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych

8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Blochach Blochy 2B, 07-210 Długosiodło	przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. 4. Rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej. 5. Uczestniczenie i reprezentowanie ochotniczej straży pożarnej w organach samorządowych i przedstawicielskich. 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu.
9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jaszczułtach Jaszczuły 51A, 07-210 Długosiodło	
10.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sieczychach Sieczychy 45A, 07-210 Długosiodło	
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Prabutach Prabuty 6A, 07-210 Długosiodło	

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

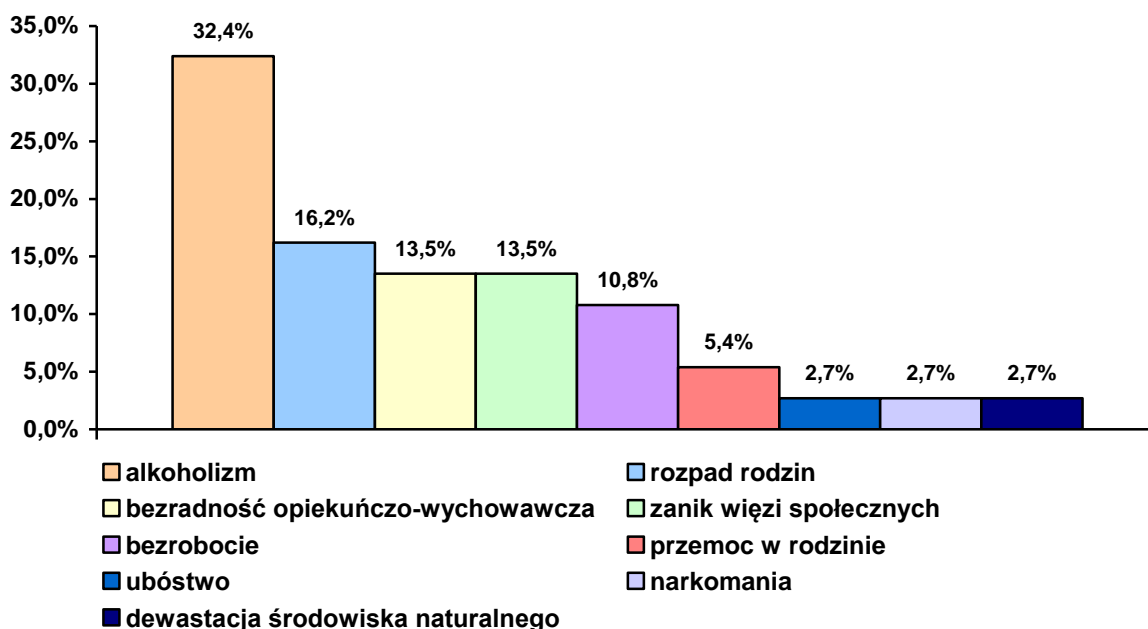
W gminie Długosiodło funkcjonuje 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego pw. Św. Rocha, ul. Królowej Jadwigi 1, 07-210 Długosiodło. Prowadzi ona m.in. działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży – Parafialny Zespół Caritas (wydawanie żywności, kolonie dla dzieci) oraz Grupę Anonimowych Alkoholików.

14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowanego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm. W dalszej kolejności wymieniali rozpad rodzin, bezradność opiekuńczo-wychowawczą i zanik więzi społecznych, a także bezrobocie oraz przemoc w rodzinie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

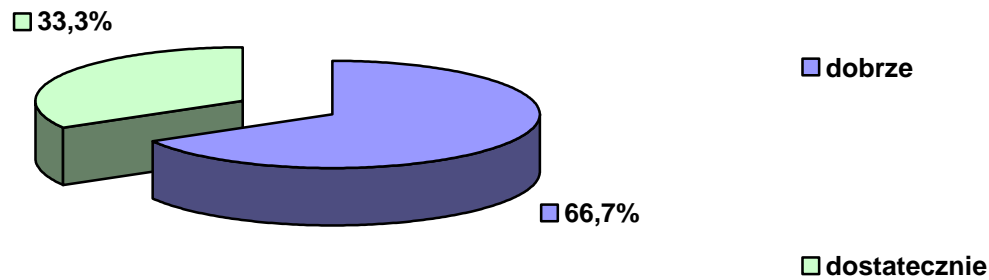
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych i wydarzeń kulturalnych (szczególnie dla młodzieży i seniorów), stworzenia oferty i miejsc spotkań dla mieszkańców sołectw oraz prowadzenia działań zaspokajających potrzeby dzieci i młodzieży.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej tworzenie nowych miejsc pracy na lokalnym rynku, zwiększenie wsparcia i ochrony rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy, a także ograniczenie możliwości korzystania ze świadczeń osobom uzależnionym i angażowanie ich do prac społecznie użytecznych na rzecz gminy.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

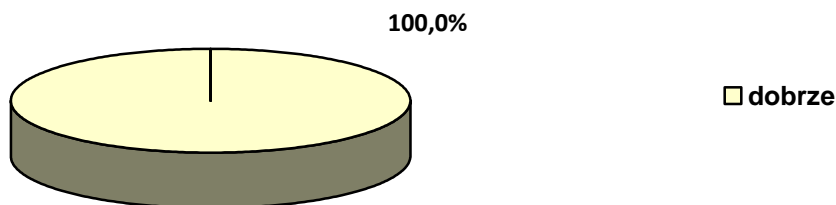
Dane z

badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy gminy pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Dwie trzecie respondentów uznało ją za dobrą, a jedna trzecia ankietowanych przyznała, że jest ona dostateczna.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Długosiodło jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy wszyscy respondenci wyrazili opinię pozytywną. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

15. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Długosiodło w latach 2017-2019 ulegała poprawie, bowiem z roku na rok malała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy, ulegała wahaniom. W latach 2017-2019 udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym zmniejszał się. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 39. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 887	4 854	4 799
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	172	164	129
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	93	102	75
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,52%	3,38%	2,69%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkanie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie wyszkowskim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie wyszkowskim	5,3%	4,3%	3,3%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	5,6%	4,9%	4,4%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkanie i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat wyszkowski charakteryzował się niższą w stosunku do województwa mazowieckiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2019 r. dla gminy Długosiodło przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	24	15	62,5%
25-34 lata	40	29	72,5%
35-44 lata	26	17	65,4%
45-54 lata	18	10	55,6%
55-59 lat	11	4	36,4%
60 lat i więcej	10	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	18	9	50,0%
1-3 miesiące	46	24	52,2%
3-6 miesięcy	30	17	56,7%
6-12 miesięcy	15	10	66,7%
12-24 miesiące	16	13	81,3%
powyżej 24 miesięcy	4	2	50,0%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	13	9	69,2%
policealne i średnie zawodowe	30	21	70,0%
średnie ogólnokształcące	22	15	68,2%
zasadnicze zawodowe	36	12	33,3%
gimnazjalne i niższe	28	18	64,3%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	22	15	68,2%
do 1 roku	26	18	69,2%
1-5 lat	39	20	51,3%
5-10 lat	19	13	68,4%
10-20 lat	11	5	45,5%
20-30 lat	9	4	44,4%
30 lat i więcej	3	0	0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkowie.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata i 35-44 lata, osoby z wykształceniem zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach:

osób w wieku powyżej 60 lat, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, osób z wykształceniem wyższym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy do 1 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych 103 osoby (w tym 58 kobiet) znalazły się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 48 osób (31 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 24 osoby (15 k.) do 25. roku życia, 42 osoby (30 k.) były długotrwale bezrobotne, 28 osób (7 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 14 osób (11 k.) korzystało ze świadczeń pomocy społecznej, 34 osoby (30 k.) posiadały co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 2 osoby (1 k.) posiadały co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia, 6 osób (1 k.) było niepełnosprawnych.

Tabela 42. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	0
przetwórstwo przemysłowe	17	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	0
budownictwo	8	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	23	0
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	0
transport i gospodarka magazynowa	3	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	0
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22	0
edukacja	5	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	0
pozostała działalność usługowa	3	0
działalność niezidentyfikowana	4	–

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkowie.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (23 osoby), administracja publiczna i obrona narodowa (22 osoby) oraz przetwórstwo przemysłowe (17 osób).

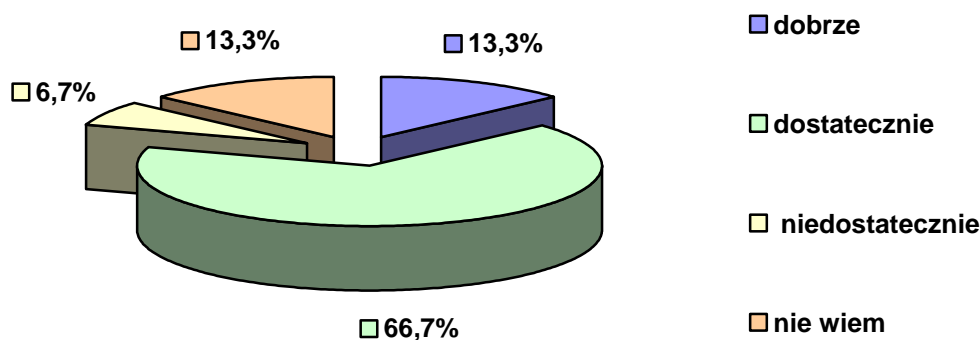
Na koniec 2019 r. nie były dostępne żadne oferty pracy dla osób bezrobotnych.

Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Długosiodle a Gminą Długosiodło, w celu zwiększenia aktywizacji społecznej i zawodowej GOPS prowadził w 2019 r. różnorodne działania z osobami bezrobotnymi, m.in. 6 osób zostało skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych. Jest to szczególnie atrakcyjna forma aktywizacji bezrobotnych kobiet bez kwalifikacji zawodowych, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji w zakresie dostępu do rynku pracy. W ramach prac podopieczni GOPS-u pracowali 40 godzin miesięcznie i dbali głównie o czystość gminy. Wydatki na realizację zadania w 2019 r. wyniosły łącznie 24 019,11 zł, w tym 12 176,07 zł to koszty gminy, zaś 11 843,04 – koszty Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszku.

W gminie Długosiodło bezrobocie było szóstym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał niewielkim wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały uznane za dostateczne przez dwie trzecie badanych, a kolejne 13,3% respondentów przyznało, że są one dobre. Jednocześnie 6,7% pytanych oceniło je negatywnie. Ponad 13% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

16. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego ochronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Długosiodło z powodu bezdomności ograniczała się w latach 2017-2019 do kilku przypadków, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 43. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	5	5	5
liczba osób w rodzinach	5	5	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Na terenie gminy nie funkcjonują placówki udzielające schronienia osobom bezdomnym, zatem takie osoby przebywające na terenie gminy, które deklarowały chęć współpracy i podjęcia działań w kierunku poprawy swojej sytuacji, kierowane były do

schronisk na terenie innych gmin. W ciągu roku, a w szczególności w okresie jesienno-zimowym, GOPS współpracował z Policją oraz organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom bezdomnym. Pomiędzy instytucjami wymieniano informacje o potrzebach i możliwościach udzielania pomocy bezdomnym, a także prowadzono wspólne patrole pracowników socjalnych i Policji monitorujące miejsca, w których mogły gromadzić się i przebywać osoby bezdomne. Celem tych działań było przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób bezdomnych, a w szczególności umożliwienie każdej bezdomnej osobie uzyskania miejsca w noclegowni lub schronisku, a także dotarcie z informacją odnośnie możliwości uzyskania pomocy. W 2019 r. udzielono pomocy dwóm osobom bezdomnym, które przebywały w Stowarzyszeniu „Monar” Mazowieckie Centrum Pomocy Bliźniemu „Markot” w Turowie, Turowo 12, 06-415 Czernice Borowe.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. W art. 182 ustawy zapisano, że dochody te mogą być przeznaczone wyłącznie na realizację:

- zadań wynikających z gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Długosiodło

Tabela 44. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	98 792,60	96 694,56	127 297,77

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Długosiodło ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2019 r. – 127 297,77 zł.

Tabela 45. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	75 262,17	83 591,68	93 470,02
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1 800,14	49,90	0
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2 407,00	2 407,00	2 407,00
razem	77 062,31	86 048,58	95 877,02

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

W latach 2017-2019 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Długosiodło rosła.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Długosiodle przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 46. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długosiodle.

Tabela 47. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	34	35	34
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	8	11	10

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długosiodle.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała niewielkim

wahaniom i wyniosła odpowiednio: 34, 35 i 34 osoby. Komisja występowała także z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego, w 2017 r. złożono 8 takich wniosków, w 2018 r. 11, a w 2019 r. – 10 wniosków.

Tabela 48. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

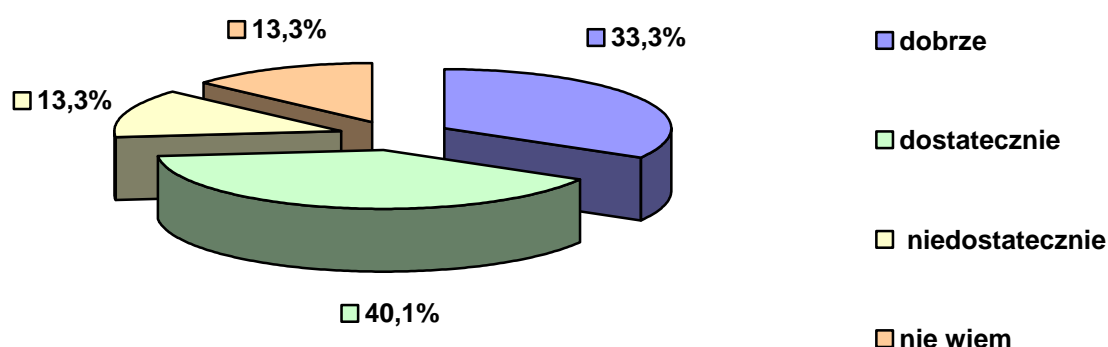
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	14	21	28
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0
liczba sprawców przemocy domowej oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długosiodle.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 14 osobami dotkniętymi tym problemem w 2017 r., 21 osobami w 2018 r. i 28 osobami w 2019 r. W analizowanym okresie GKRPA nie złożyła zawiadomienia do prokuratury o przestępstwie przeciwko żadnemu ze sprawców przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

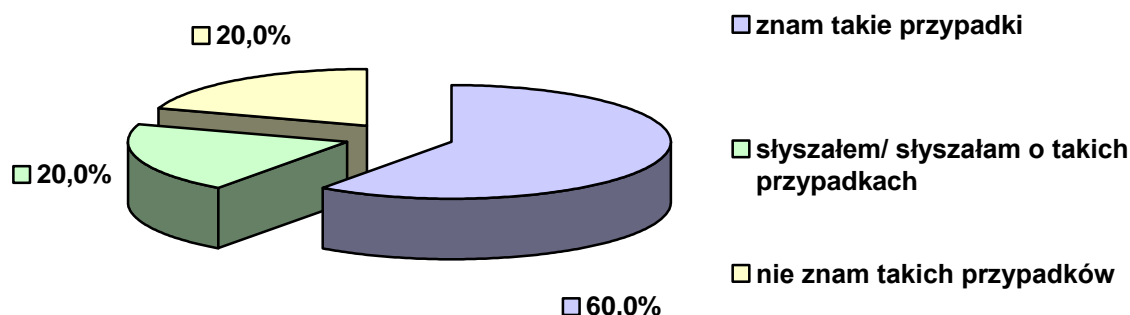
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Ponad 73% badanych pozytywnie oceniło działania przeciwdziałające uzależnieniom. Odmiennej opinii wyraziło 13,3% ankietowanych i taki sam odsetek respondentów miał trudności z odpowiedzią na to pytanie.

W pewnej sprzeczności z tymi danymi pozostają wyniki badania ankietowego, gdzie alkoholizm był najczęściej wskazywanym problemem lokalnym dostrzeganym przez respondentów. Oznacza to, iż jest dotkliwie odczuwany przez mieszkańców i może stanowić realne zagrożenie porządku społecznego i prawidłowego funkcjonowania rodzin.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

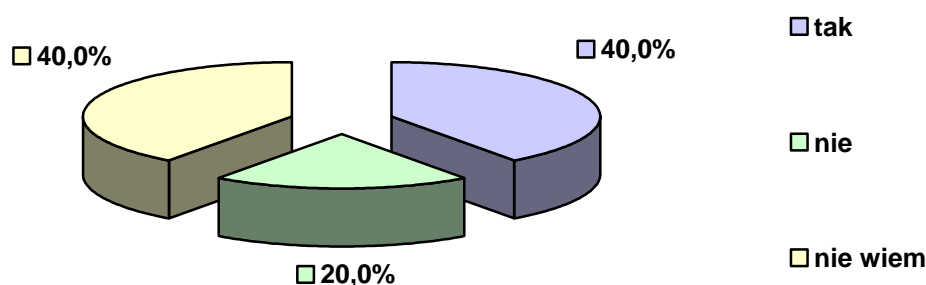

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem aż 80% respondentów twierdzi, iż zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie lub o nich słyszało. Tylko 20% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 40% badanych odpowiedziało twierdząco. Według 20% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (40%) respondentów nie był w stanie tego ryzyka ocenić.

Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego. W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie – na wniosek instytucji, która założyła „NK”, albo w przypadku, gdy rodzina nie jest zainteresowana rozwiązaniem problemu i prowadzenie „NK” staje się bezzasadne.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 49. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Długosiodło w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	14	15	14
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5

liczba spotkań grup roboczych	34	35	34
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	14	21	28
w tym sporządzone przez Policję	9	16	25
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	3	1	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	13	26	31
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	7	8	3
liczba spraw sądowych z powodu przemocy w rodzinie	0	0	0
zakończonych wyrokiem	0	0	0
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	0	0
umorzonych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Długosiodle.

Wszystkie działania i procedury odbywają się we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, wykładów, spotkań ze specjalistami, szkoleń, warsztatów i pogadarek oraz konkursów, akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Sfinansowano wycieczki oraz materiały edukacyjne, jak również kolonie i ferie zimowe dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami patologii społecznych.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 20 rodzinom (55 osobom w rodzinach) w 2017 r., 21 rodzinom (55 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 16 rodzinom (52 osobom w rodzinach) w 2019 r. Pomoc z powodu narkomanii nie była w tym czasie udzielana. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznawano 2 rodzinom (8 osobom w rodzinach) w 2017 r., 1 rodzinie (4 osobom w rodzinie) w 2018 r. i 2 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2019 r.

W gminie Długosiodło jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok GOPS-u, GKRPA i ZI):

- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin (Ośrodek Zdrowia, ul. A. Mickiewicza 15, Długosiodło) – terapeuta ds. osób uzależnionych i współuzależnionych – z porad w 2019 r. skorzystało 49 osób (108 porad),
- Poradnictwo psychologiczne (Ośrodek Zdrowia, ul. A. Mickiewicza 15, Długosiodło) – pomoc edukacyjna, informacyjna i terapeutyczna osobom i rodzinom z trudną sytuacją życiową – z nieodpłatnych porad psychologa skorzystały 32 osoby (111 porad),
- Gminny Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki w zakresie udzielania bezpłatnych konsultacji dotyczących rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przed przemocą. (siedziba Biblioteki Miejskiej w Wyszku, ul. Sowińskiego 80). W 2019 r. z konsultacji specjalistów Punktu skorzystało 6 osób z terenu gminy Długosiodło (łącznie 19 konsultacji indywidualnych),
- Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (Ośrodek Zdrowia, ul. Mickiewicza 15, Długosiodło) – informowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach; wskazaniu rozwiązania dotyczącego problemu prawnego; pomocy w sporządzeniu wymagającego wiedzy prawniczej projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, sporządzeniu projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Usługi były świadczone każdej osobie fizycznej, która złożyła oświadczenie o tym, że nie była w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W 2019 r. udzielono 93 porad prawnych.
- Grupa AA – Grupa Anonimowych Alkoholików przy parafii Św. Rocha w Długosiodle (ul. Królowej Jadwigi 1), w 2019 r. z pomocy korzystało 50 osób.

17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrwałała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki

wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w gminie Długosiodło struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco więcej niż połowę mieszkańców stanowili mężczyźni. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 50. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	7 817	7 796	7 734
liczba kobiet	3 895	3 876	3 830
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	49,83%	49,72%	49,52%

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkanie w całym rozpatrywanym okresie kobiety stanowiły ponad połowę ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 51. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	172	164	129
liczba bezrobotnych kobiet	93	102	75
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	54,1%	62,2%	58,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkanie.

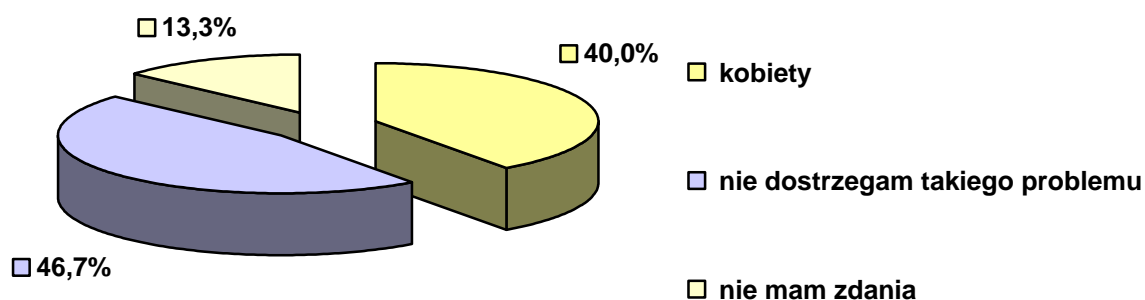
Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety zdecydowanie przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i niższym, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy i od 6 do 12 miesięcy, osób o stażu do 1 roku, bez stażu pracy, o stażu od 5 do 10 lat, a także osób w wieku 25-34 lata, 35-44 lata oraz 18-24 lata.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Długosiodło przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 15 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

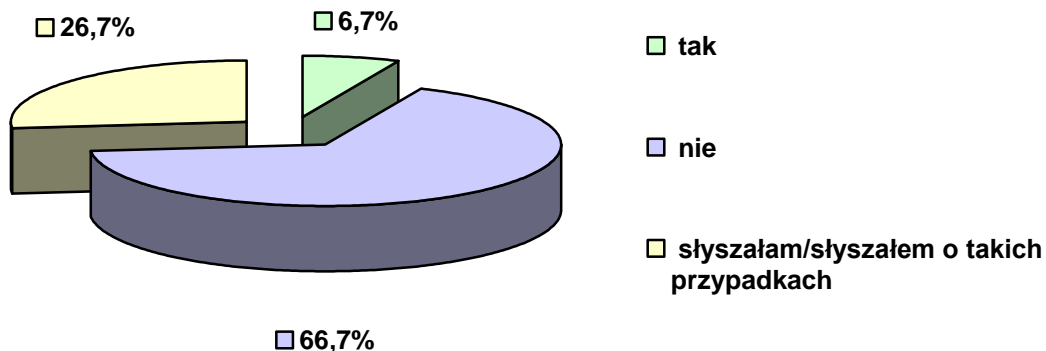

Dane z badania ankietowego.

Prawie 47% respondentów nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Zdaniem 40% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 13,3% pytanych. Nikt z uczestników badania nie odpowiedział, że są to mężczyźni.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Dwie trzecie spośród pytanych mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 26,7% badanych stwierdziło, iż słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a kolejne 6,7% respondentów przyznało, że spotkało się z takimi przypadkami. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

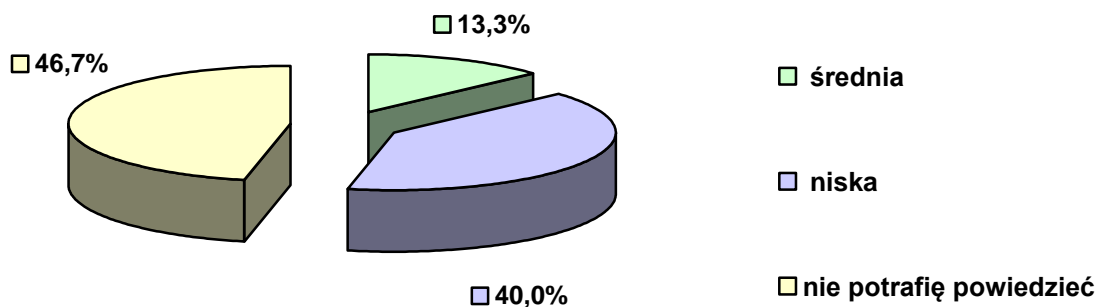

Dane z

badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

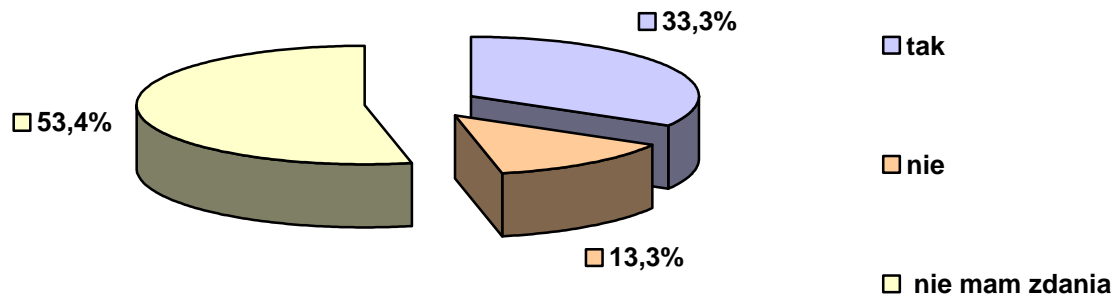

Dane z badania ankietowego

Zdaniem 40% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, a kolejne 13,3% respondentów przyznało, że jest ona średnia. Wysoki odsetek (46,7%) ankietowanych nie wyraził opinii w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Ponad 53% respondentów nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii. Jedna trzecia badanych potwierdziła potrzebę prowadzenia takich działań. Ponad 13% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (23,8%) i płace (19%), a także awans zawodowy i ochronę zdrowia (po 14,3%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania płac i szans zatrudnienia na rynku pracy, szczególnie w jednostkach samorządowych i administracji oraz uwzględniania opinii kobiet i dostrzegania ich potrzeb.

Z wypowiedzi udzielonych dla badania ankietowego, na którym opiera się w znacznej mierze niniejsze opracowanie, wynika, że ankietowani dostrzegają problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikują je nie tylko w obszarze zatrudnienia. Według 40% ankietowanych zagrożone problemem nierówności są kobiety, nadto ponad 33% respondentów zna lub słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a większość respondentów potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie przy analizie wypowiedzi uczestników ankiety na temat równości szans kobiet i mężczyzn daje się zauważyć znaczny odsetek respondentów, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu jednostek i społeczeństwa. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

18. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy:

- Zespół Szkół w Długosiodle (liczba uczniów: 82, liczba nauczycieli: 15),
- Zespół Szkół w Starym Bosewie (liczba uczniów: 226 + 49 dzieci w oddziale przedszkolnym, liczba nauczycieli: 29),
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Długosiodle (liczba uczniów: 328, liczba nauczycieli: 42),
- Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Blochach (liczba uczniów: 131, liczba nauczycieli: 23),
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Dalekiem (liczba uczniów: 83, liczba nauczycieli: 20).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż 3 placówki zatrudniają pedagoga (brak w ZS w Długosiodle i w SP w Blochach), zaś 4 psychologa i logopedę (brak w ZS w Długosiodle). W 4 szkołach dostępny jest doradca zawodowy (brak w SP w Blochach). Wszystkim uczniom szkół podstawowych, które są prowadzone przez gminę, jest zapewniona opieka stomatologiczna. NZOZ w Długosiodle zapewniają opiekę pielęgniarki szkolnej dla uczniów z terenu gminy. Uczniowie 4 placówek mają dostęp do sali gimnastycznej (brak w ZS w Długosiodle) i boiska sportowego (brak w SP w Blochach). Wszystkie szkoły dają możliwość korzystania z Internetu. Wszystkie placówki z terenu gminy prowadzą dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 277 dzieci. W żadnej ze szkół nie utworzono klas integracyjnych. 2 placówki (SP w Długosiodle i SP w Blochach) organizują nauczanie indywidualne, a prawie wszystkie zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych (brak w ZS w Długosiodle). Szkoły oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne, rewalidacyjne, integracji sensorycznej oraz zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Wszystkie placówki oświatowe z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich: rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, lingwistyczne, sportowe (SKS, szachy), artystyczne (teatralne, wokalnno-taneczne, muzyczne, plastyczne), przyrodnicze, techniczne, a także zajęcia rozwijające kreatywność i koło zdrowego stylu życia.

Przedstawiciele szkół zapytano o patologiczne zjawiska i negatywne zachowania obserwowane w społeczności uczniowskiej i otoczeniu szkoły. Uczestnicy badania stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje w tej kwestii zawiera poniższa tabela.

Tabela 52. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	4	8	1
sięganie po alkohol	–	–	5
sięganie po narkotyki	–	–	5
niszczenie mienia szkolnego	1	1	4
kradzieże na terenie szkoły	–	–	5
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3	5	2
udział w grupach negatywnych	–	–	5
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	3	9	2
autoagresja	–	–	5
ucieczki z domu	–	–	5
przestępczość ujawniona	–	–	5
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	5	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Wśród negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych ujawniono najwięcej przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, palenia papierosów oraz dyskryminacji w grupie rówieśniczej i przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego.

Przedstawiciele trzech z badanych placówek nie zauważyli wzrostu uzależnień behawioralnych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, jeden respondent taki wzrost zauważył, zaś jeden z ankietowanych nie był w stanie stwierdzić, czy w analizowanym okresie taki wzrost nastąpił.

Przedstawiciele szkół zapytano również o stwierdzone dysfunkcje i patologie w otoczeniu domowym uczniów. Szczegółowe informacje w tej kwestii zawiera poniższa tabela.

Tabela 53. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie	3
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	6
przemoc w rodzinie	2
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaniedbań dziecka, uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele czterech badanych placówek nie zauważyli wzrostu w ciągu ostatnich trzech lat zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji w rodzinach uczniów, natomiast jeden z respondentów miał trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez czterech uczestników badania.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Gminy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję, Straż Pożarną, Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji, oraz PCK.

Pomoc, jaką szkoły oferują dzieciom z rodzin ubogich, polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej w dofinansowaniu wycieczek szkolnych ze środków zgromadzonych przez Radę Rodziców. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na specjalistyczną pomoc psychologa szkolnego. Placówki organizują także wsparcie rzeczowe w postaci bezpłatnych podręczników oraz paczek świątecznych, np. „Szlachetna Paczka”.

Pomoc, jaką szkoły oferują dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie, przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. W placówkach organizowane są rozmowy wspierające, konsultacje, warsztaty i prelekcje dla rodziców. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych oraz wychowawców, uczestniczą także w programach profilaktyczno-edukacyjnych.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zintensyfikowania działań w zakresie profilaktyki agresji i przemocy wśród uczniów – m.in. przystąpienia do projektów „Zapobieganie dyskryminacji w grupie rówieśniczej” oraz „Oswajamy emocje”, utrzymywania stałego kontaktu z GOPS-em, w tym z asystentami rodzin, a także dalszej pedagogizacji rodziców. Ankietowani podkreślili też konieczność kontynuowania dotychczasowych skutecznych działań edukacyjno-wychowawczych przynoszących pozytywne efekty oraz ich monitorowania. Poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga także organizowania warsztatów i konsultacji dla uczniów i rodziców. Jeden z respondentów wskazał na potrzebę zatrudnienia pedagoga szkolnego.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Długosiodło wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, systematycznie zwiększał się także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 54. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	7 817	7 796	7 734
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 331	1 333	1 346
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	17,0%	17,1%	17,4%

Dane Urzędu Gminy Długosiodło.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna

się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle w 2019 r. udzielił pomocy 50 osobom w wieku powyżej 66 lat, co przełożyło się na 8,2% ogółu odbiorców pomocy społecznej w gminie.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 55. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	19	23	27
liczba osób łącznie w rodzinach	23	25	28

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

W analizowanym okresie Ośrodek świadczył także specjalistyczne usługi opiekuńcze. W 2017 r. z tej formy skorzystało 6 rodzin (23 osoby w rodzinach), rok później 4 rodziny (14 osób w rodzinach) i 2 rodziny (5 osób w rodzinach) w 2019 r.

Warto dodać, że od listopada 2019 r. w Gminnym Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle działa Centrum Aktywnego Seniora – odbywają się tam zajęcia dla osób starszych (prelekcje, pogadanki, warsztaty, zajęcia biblioteczne, zajęcia komputerowe itp.). Na terenie gminy funkcjonuje też 7 Klubów Seniora oferujących starszym osobom zajęcia, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu.

Seniorzy mogą też korzystać ze wsparcia funkcjonującego na terenie gminy Długosiodło Domu Pomocy Społecznej „Zacisze” w Wólce Grochowej oraz Domu Opieki „Husaria” w Jaszczułtach.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na

samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny, problemy komunikacyjne oraz niedostosowanie infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb seniorów, a także niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankieterzy dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła respondentom ocenić zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 8% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Długosiodło, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2017-2019.

Tabela 56. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	100	77	102
liczba osób łącznie w rodzinach	201	188	198

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle.

Należy dodać, że w 2019 r. GOPS przyznał 464 świadczenia w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ponadto – od 2009 r. przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej działa grupa samopomocowa dorosłych osób z niepełnosprawnościami „JESTEŚMY RAZEM”. Członkowie grupy spotykają się systematycznie i realizują następujące cele, przy współudziale opiekuna grupy – pracownika socjalnego:

- wspólne aktywne spędzanie czasu wolnego,
- wyzbycie się samotności i wyjście z izolacji,
- wspieranie się wzajemnie przy pokonywaniu trudności,
- rozwijanie nowych form radzenia sobie z problemem,
- wytworzenie w sobie pewnej siebie postawy w kontaktach ze specjalistami (np. lekarzami),
- stworzenie nowej perspektywy i wypełnienie życia nową treścią,
- spotkania okolicznościowe (np. świąteczne),
- udział w konkursie palm wielkanocnych,
- uczestnictwo w festynie integracyjnym „Noc Świętojańska”,
- udział w imprezach lokalnych, np.: „Dożynki”, „Grzybobranie”.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszku dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców gminy Długosiodło.

Tabela 57. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	16	17	23

liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	57	72	55
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	14	13	11
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	31	35	24
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	12	24	20

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wyszkowie.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Długosiodło mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 58. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	0	1	0
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	16	15	20
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	1	0	2

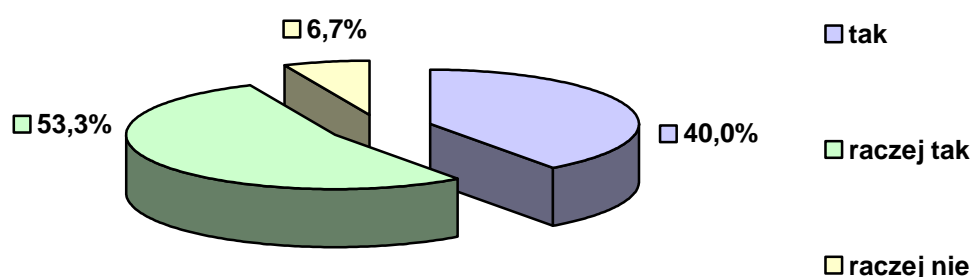
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano najczęściej niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, bariery architektoniczne, brak ofert pracy, trudny dostęp do odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych oraz niewystarczającą opiekę. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, brak grup wsparcia, a także problemy związane z edukacją.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

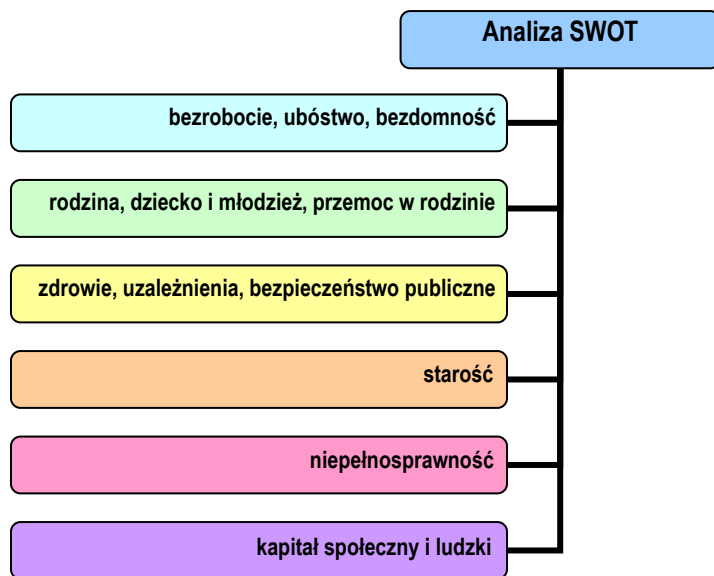
Zdecydowana większość (93,3%) mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 6,7% badanych nie podziela tej opinii.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • malejący wskaźnik bezrobocia • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • mobilność, dostęp do Internetu i innych źródeł informacji nt. ofert pracy • organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych	• nieinicjowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • brak działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • niskie kwalifikacje oraz brak wykształcenia osób bezrobotnych • niewystarczające formy aktywizacji osób bezrobotnych • brak dużych zakładów pracy • niediagnozowanie problemu bezdomności w gminie • brak mieszkań socjalnych oraz prywatnych domów do wynajęcia

ubóstwem realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem	
szanse zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie położenie geograficzne gminy stosunkowo blisko Warszawy otwarty rynek pracy poza granicami kraju zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej niewzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet rosnące zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy niewzrastająca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością	zagrożenia niezmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych nieefektywna oferta działań aktywizujących dla bezrobotnych niewystarczające środki przekazywane na integrację i reintegrację zawodową – roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, staże brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej dziedziczenie bezradności życiowej niewzrastająca liczba ofert pracy dla bezrobotnych brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, mobilność, dostęp do Internetu i innych źródeł informacji nt. ofert pracy, zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, a także organizowanie akcji charytatywnych oraz realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają jednak liczne słabe strony i zagrożenia, do

których należy zaliczyć: nieinicjowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy, niskie kwalifikacje oraz brak wykształcenia osób bezrobotnych, dziedziczenie bezradności życiowej, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, niewzrastająca liczba ofert pracy dla bezrobotnych, nieefektywna oferta działań aktywizujących dla bezrobotnych, a także niewystarczające środki przekazywane na integrację i reintegrację zawodową – roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, staże oraz brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	• brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
• wystarczająca oferta opieki przedszkolnej • uwrażliwianie społeczeństwa na zjawisko przemocy w rodzinie • wzrost świadomości ofiar przemocy • zmniejszanie się społecznego przyzwolenia na zjawisko przemocy w rodzinie	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • niewystarczające możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci

	• i młodzieży • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej • niezaspokajająca potrzeb w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • niewystarczające środki finansowe przeznaczone na programy profilaktyczne oraz wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych • postrzeganie uzależnienia jako choroby zwinionej • zbyt późne kierowanie osób uzależnionych do specjalistycznych placówek służby zdrowia, brak takich placówek w powiecie	

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dysponowanie odpowiednią kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój dzieciom i młodzieży, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci, niewystarczające możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, a przy tym niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, niewystarczające środki finansowe przeznaczone na programy profilaktyczne oraz wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych, postrzeganie uzależnienia jako choroby zwinionej, zbyt późne kierowanie osób uzależnionych do specjalistycznych

placówek służby zdrowia, jak również brak takich placówek w powiecie – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• dostęp mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze • funkcjonowanie Posterunku Policji w Długosiodle • działalność grupy AA oraz punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych	• niewystarczające zasoby w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia oraz słaba świadomość społeczna w tym zakresie • rosnąca liczba osób chorych psychicznie • ograniczone środki finansowe na poszerzenie oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych • brak oddziału detoksykacyjnego na terenie powiatu wyszkowskiego
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich w gminie • wzrost poziomu bezpieczeństwa	• bariery finansowe i lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie

mieszkańców gminy oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze • rozwój form pracy socjalnej w zakresie profilaktyki alkoholowej	liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niedostrzeganie konsekwencji niepodejmowania działań w zakresie profilaktyki alkoholowej jako kosztownej kwestii społecznej (bezrobocie, przemoc, niewydolność wychowawcza, bezdomność) • zbyt łatwy dostęp do alkoholu (duża sieć sklepów, niskie ceny, małe opakowania)

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, działalność grupy AA, punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze, funkcjonowanie Posterunku Policji w Długosiodle.

Mimo znaczącej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – bariery finansowe i lokalowe utrudniające prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, zbyt łatwy dostęp do alkoholu (duża sieć sklepów, niskie ceny, małe opakowania), rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, oraz niedostrzeganie konsekwencji niepodejmowania działań w zakresie profilaktyki alkoholowej jako kosztownej kwestii społecznej (bezrobocie, przemoc, niewydolność wychowawcza, bezdomność) – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony

• analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie wystarczającą kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • dostęp do usług rehabilitacyjnych na terenie gminy • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych – prężna działalność 7 klubów seniora wspieranych przez GOPS i Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej	• starzenie się społeczeństwa • zanik rodzin wielopokoleniowych i problem zapewnienia opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
szanse	zagrożenia
• dostęp do takich form wsparcia, jak kluby seniora przez osoby starsze z gminy • zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • możliwość uczestnictwa osób starszych w imprezach i programach kulturalnych dla odbiorców w różnym wieku • szerzenie trendów lokalnych na międzypokoleniową integrację	• stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • osamotnienie i samoizolacja osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie wystarczającą kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, dostępność usług rehabilitacyjnych na terenie gminy, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad seniorami, zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej oraz funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych – prężna działalność 7 klubów seniora wspieranych przez GOPS i Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców,

wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, a także osamotnienie i samoizolacja osób starszych oraz występowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • funkcjonowanie na terenie powiatu stowarzyszeń na rzecz osób i rodzin długotrwale chorych i niepełnosprawnych • dostęp do usług rehabilitacyjnych na terenie gminy • działalność grupy samopomocowej skupiającej osoby niepełnosprawne „Jesteśmy Razem”	• niewystarczające standardy świadczeń dla osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych • problemy związane z wczesnym wykrywaniem, diagnozowaniem i interwencją w ograniczaniu skutków choroby • występowanie zjawiska braku zainteresowania najbliższych członków rodziny sytuacją osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku • słaby dostęp do lekarzy specjalistów, długi okres oczekiwania na wizytę
szanse	zagrożenia
• niewzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w gminie • niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze	• wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • brak ofert pracy dla osób

wsparcia pomocy społecznej • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • dostrzeganie i reagowanie na problemy zdrowotne na poziomie wczesnoszkolnym • zwiększanie świadomości rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi • wsparcie finansowe ze strony państwa	niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy • brak ofert zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców • wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych • występowanie zjawiska wykluczenia społecznego

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, dostęp do usług rehabilitacyjnych na terenie gminy, działalność grupy samopomocowej skupiającej osoby niepełnosprawne „Jesteśmy Razem”, funkcjonowanie na terenie powiatu stowarzyszeń na rzecz osób i rodzin długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: niewystarczające standardy świadczeń dla osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych, problemy związane z wczesnym wykrywaniem, diagnozowaniem i interwencją w ograniczaniu skutków choroby, występowanie zjawiska braku zainteresowania najbliższych członków rodziny sytuacją osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku, słaby dostęp do lekarzy specjalistów i długi okres oczekiwania na wizytę, wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, występowanie zjawiska wykluczenia społecznego, jak również brak ofert zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • prężnie działające organizacje pozarządowe • promowanie gminy poprzez imprezy lokalne i ponadlokalne	• mała aktywność społeczna • starzenie się społeczeństwa • odpływ młodych, wykształconych osób do miast • nieracjonalne gospodarowanie środkami finansowymi w rodzinach • rosnące obciążenie biurokracją
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wpływ środków zewnętrznych pozwalających m.in. na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • nadmierne obciążenie biurokracją kadry GOPS-u • wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

• dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością wolontarystyczną • poczucie lokalnej tożsamości i chęć pomocy potrzebującym • zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne	

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** pokazała zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, promowanie gminy poprzez imprezy lokalne i ponadlokalne, coraz atrakcyjniejsza oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna oraz popularyzowanie wśród mieszkańców gminy informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, nieracjonalne gospodarowanie środkami finansowymi w rodzinach, starzenie się społeczeństwa i odpływ młodych, wykształconych osób do miast, a także nadmierne obciążenie biurokracją kadry GOPS-u to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Długosiodło na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. MISJA

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026, jest następująca:

**Gmina Długosiodło przeciwdziała wykluczeniu społecznemu,
promuje aktywizację społeczną,
realizuje idee społeczeństwa obywatelskiego,
mając na uwadze dobro wszystkich mieszkańców.**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia.	1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji materialnej. 2. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 3. Wspieranie osób i rodzin pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych. 4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem. 5. Organizowanie zbiórek odzieży, mebli i artykułów gospodarstwa domowego na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i ubogich,	działania ciągłe w zależności od potrzeb

	przekazywanie środków czystości, artykułów szkolnych. 6. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.	
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym, aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i pomoc osobom poszukującym pracy.	1. Monitorowanie zjawiska bezrobocia. 2. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 3. Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową GOPS. 4. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 5. Organizowanie we współpracy z PUP prac interwencyjnych, społecznie użytecznych i robót publicznych na terenie miasta. 6. Zapewnienie możliwości osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia korzystania z poradnictwa specjalistycznego. 7. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 8. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 9. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej. 10. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych.	działania ciągłe w zależności od potrzeb

	11. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.	
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie gminy. 2. Podjęcie działań w celu utworzenia mieszkań socjalnych na terenie gminy. 3. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 4. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 5. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	działania ciągłe

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	14 197 225,30	15.000.000,00	UG/GOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych	%	13.384.800,23	tendencja wzrostowa o około	UG/GOPS	raz w roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026

w wydatkach na pomoc społeczną			2% rocznie		
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	365	300	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	382	300	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	107	90	GOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	5	3	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	7,9	7,0	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	989	1000	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	8	10	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	129	110	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	75	70	PUP	raz w roku

udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	2,69	2,0	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FONSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, placówki oświatowe, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny. 2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych.	działania ciągłe

	3. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 5. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 6. Rozwijanie współpracy z pedagogami szkolnymi. 7. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 8. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych oraz zastępczych. 9. Wspierania inicjatyw mających na celu tworzenie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3. 10. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 11. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i Kościoła.	
2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie	działania ciągłe

	interwencji w tym zakresie. 2. Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 6. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 7. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.	
3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie	działania ciągłe

	potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy. 4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 6. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	237	200	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach	rodzina	78	70	GOPS	raz w roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026

opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego					
liczba rodzin objętych pracą socjalną,	rodzina	423	450	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	18	20	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	16	16	GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	2	4	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	28	25	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	762	700	GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	60	65	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	227	Narastająco 250	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FONSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne.	działania ciągłe

	7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Kontynuowanie działalności Klubów Seniora na terenie gminy. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.	działania ciągłe

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 346	1500	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	17,4	18,0	UG	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	50	50	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	102	105	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	29	35	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	6	8	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FONSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze

	Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia.	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 3. Dbalność o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie gminy. 4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.	działania ciągłe
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością.	działania ciągłe

	3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.	
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.	działania ciągłe

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji	impreza	11	w zależności od możliwości	UG, NGO-s, placówki	raz w roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026

zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego			poszczególnych organizatorów	oświatowe, placówki ochrony zdrowia	
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	542	w zależności od możliwości poszczególnych organizatorów	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo/wykroczenie	141	130	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	3 programy 1350 osób	4 programy 1500 osób	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	inwestycja/zł	zadanie o charakterze ciągłym realizowane we współpracy z powiatem wyszkowskim	w zależności od potrzeb i możliwości	UG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FONSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy	działania ciągłe

2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 5. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.	działania ciągłe

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	26	według bieżących potrzeb	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących	organizacja	11	14	UG, NGO-s, GOPS	raz w roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026

w obszarze polityki społecznej					
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	14	14	UG, GOPS, ZI, GKRP, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	40	według bieżących potrzeb	UG, rady sołeckie	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FONSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej mierniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

Zmianą społeczną, jak definiuje to Piotr Sztompka, autor licznych opracowań z zakresu socjologii, skupiający swoje zainteresowania naukowe wokół zagadnień zmian społecznych oraz koncepcji systemu społecznego, jest „(...) różnica między stanem systemu społecznego (grupy, organizacji) w jednym momencie czasu i stanem tego samego systemu w innym momencie czasu”.¹

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami

¹ Piotr Sztompka, Stawanie się społeczeństwa: pomiędzy strukturą a zmianą, (w:) Joanna Kurczewska (red.), Zmiana społeczna. Teoria i doświadczenia polskie, Warszawa 1999, IFiS PAN, ss. 41-42.

	opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych

	ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.	- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.	- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

5. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (art. 16b ust. 2 pkt 3 podpunkt c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Planowane wydatki Gminy na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej w roku 2020 wynoszą **15.909.811,00** zł. W kolejnych latach wdrażania założeń strategii szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2020, przy założeniu, że wielkość dotacji na realizację zadań zleconych będzie co najmniej na takim samym poziomie.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordinatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie mierniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
5. Program współpracy Gminy Długosiodło z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych z terenu gminy.

Projekt: „Zabawa w teatr – międzypokoleniowe warsztaty teatralno-muzyczne.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło, ul. Mickiewicza 15, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Projekt zakłada przełamywanie barier pokoleniowych poprzez uczestnictwo w kulturze oddalonych od siebie grup wiekowych – najmłodszych, młodzieży i seniorów. Dzięki uczestnictwu w warsztatach i wspólnemu występowi nastąpi przełamanie barier w komunikowaniu się różnych pokoleń. Zrodzi się umiejętność współpracy, zwiększy się wrażliwość na sztukę. Przedstawiciele różnych generacji dostrzegą wspólne wartości, odnajdą płaszczyzny dialogu i wzajemnego zrozumienia.

Miejsce realizacji projektu:

Sale warsztatowe i sala widowiskowa Centrum Kultury w Długosiodle przy ul. Królowej Jadwigi 36.

Beneficjenci projektu:

Grupą docelową będą mieszkańcy gminy Długosiodło oraz sąsiednich gmin (50 beneficjentów bezpośrednich – uczestników warsztatów i ok. 150 pośrednich odbiorców – publiczność, która weźmie udział w przedstawieniu wieńczącym projekt. Szczególną grupą będzie młodzież i seniorzy, których będziemy starali się zachęcić do udziału w warsztatach i do wzięcia udziału w premierze przedstawienia.

Partnerzy:

Kluby seniora, szkoły podstawowe.

Czas realizacji projektu:

Od września do października 2021 r.

Projekt: „Parkowe MuzykoGranie – cykl koncertów muzyki klasycznej.”

Wnioskodawca projektu:

Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle, ul. Królowej Jadwigi 36.

Cel główny projektu:

Przekonanie publiczności do aktywnych, częstych spotkań z muzyką. Odbiorcy nie będą w przyszłości unikać kontaktu z gatunkami muzycznymi, których wcześniej bliżej nie znali. Przekonają się, że muzyka klasyczna jest piękna, wcale nietrudna w odbiorze i może dać wspaniałą rozrywkę. Oswojenie publiczności z nowym repertuarem wpłynie na poziom jej edukacji muzycznej, a w efekcie nauczy słuchania wartościowych, ambitnych utworów.

Miejsce realizacji projektu:

Teren parku w Długosiodle.

Beneficjenci projektu:

Grupą docelową będzie ok. 300 mieszkańców ośmiotysięcznej gminy Długosiodło, którzy mieli tylko incydentalny kontakt z muzyką klasyczną bądź nigdy nie skorzystali z takiej oferty. Z „Diagnozy potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Długosiodło” wynika, że znaczna część społeczeństwa nie korzysta z oferty filharmonii czy opery, ponieważ zbyt dużym wysiłkiem jest pokonanie odległości do oddalonej o 80 km stolicy, gdzie taka oferta istnieje.

Czas realizacji projektu:

Od czerwca do lipca 2021 r.

Projekt: „Otwórz oczy – nie daj się przemocy.”

Wnioskodawca projektu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Adama Mickiewicza 15, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Zwiększenie dostępności do działań zapobiegawczych i zwalczających zjawisko przemocy w rodzinie.

Miejsce realizacji projektu:

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle. Obóz terapeutyczny zostanie zorganizowany poza terenem gminy Długosiodło, w ośrodku wypoczynkowym SP w Długosiodle ZS w Starym Bosewie.

Beneficjenci projektu:

Adresatami zadania będą mieszkańcy gminy Długosiodło, głównie osoby dorosłe i dzieci dotknięte przemocą domową, rodziny z problemem alkoholowym oraz sprawcy przemocy, a także osoby realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Partnerzy:

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Posterunek Policji, SP w Długosiodle, ZS w Starym Bosewie.

Czas realizacji projektu:

Od 1 maja 2021 r. do 30 listopada 2021 r.

Projekt: „Radość na starość.”

Wnioskodawca projektu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Adama Mickiewicza 15, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Integracja międzypokoleniowa służąca wdrożeniu aktywności ruchowej i kulturalnej wśród osób starszych i osób im towarzyszących.

Miejsce realizacji projektu:

- Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle,
- Siedziba Gminnego Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle,
- Teren gminy Długosiodło – piknik, rajd rowerowy,
- Wyjazd nad Morze Bałtyckie, do teatru do Warszawy, Termy Mszczonów.

Beneficjenci projektu:

Grupą docelową będą osoby starsze (60+) oraz osoby młode, chętne do integracji z seniorami.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło,
- Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle,
- Posterunek Policji w Długosiodle.

Czas realizacji projektu:

Od 1 maja 2022 r. do 30 listopada 2022 r.

Projekt: „Blżej siebie.”

Wnioskodawca projektu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Adama Mickiewicza 15, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Wzmocnienie więzi pomiędzy członkami grupy samopomocowej oraz poprawa funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wielodzietnych.

Miejsce realizacji projektu:

- Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długosiodle,
- Teren gminy Długosiodło – ognisko, rajd rowerowy,
- Wyjazd do Farmy Iluzji – Parku Edukacji i Rozrywki,
- Wyjazd profilaktyczno-edukacyjny do ośrodka wypoczynkowego.

Beneficjenci projektu:

Adresatami zadania będą członkowie grupy samopomocowej „Supermama”, skupiającej matki z rodzin wielodzietnych wraz z dziećmi oraz nowe chętne kobiety z rodzin wielodzietnych wraz ze swoimi dziećmi.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło,
- Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle.

Czas realizacji projektu:

Od 1 maja 2023 r. do 30 listopada 2023 r.

Projekt: „Zdalna rodzina – Promocja e-integracji społecznej.”

Wnioskodawca projektu:

Zespół Szkół w Długosiodle, ul. Poniatowskiego 25, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Zapewnienie równego dostępu do e-edukacji i e-usług osobom i grupom społecznym – promowanie idei społeczeństwa informacyjnego, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Miejsce realizacji projektu:

- Zespół Szkół w Długosiodle, ul. Poniatowskiego 25, 07-210 Długosiodło,
- Jednostki organizacyjne gminy Długosiodło.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie klas 8 Szkół Podstawowych z terenu gminy Długosiodło i Branżowej Szkoły I Stopnia w Zespole Szkół w Długosiodle oraz ich rodziny.

Partnerzy:

- Urząd Gminy Długosiodło,
- Starostwo Powiatowe w Wyszkowie – Wydział Edukacji, Wydział Komunikacji,
- Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle,
- Gminne Biblioteki Publiczne w gminie Długosiodło,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle,
- Stowarzyszenie Tradycyjnie Nowoczesnych dla Wsi,
- ZUS Inspektorat w Wyszkowie,
- Fundacja Warszawski Instytut Bankowości BAKCYL.

Czas realizacji projektu:

- Szkolenia i przygotowanie scenariuszy dla edukatorów i pracowników socjalnych – pierwsza połowa 2021 r. oraz później uzupełniane i uaktualniane,
- Szkolenia dla beneficjentów – druga połowa 2021-2025.

Projekt: „Czujesz tak, jak myślisz” – kształtowanie kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów.”

Wnioskodawca projektu:

Zespół Szkół w Starym Bosewie, ul. Rozwojowa 19, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

- Rozwijanie u uczniów samoświadomości własnych uczuć i emocji,
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych emocji i stanów emocjonalnych innych ludzi,
- Uczenie sposobu rozładowywania napięć emocyjnych,
- Zdobywanie umiejętności skutecznego porozumiewania się i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,
- Rozwijanie zdolności akceptacji siebie i innych,
- Zdobywanie umiejętności pracy w grupie.

Miejsce realizacji projektu:

Zespół Szkół w Starym Bosewie, ul. Rozwojowa 19, 07-210 Długosiodło.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie w dwóch grupach wiekowych – klasy 1-3 i klasy 4-8.

Partnerzy:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkwowie.

Czas realizacji projektu:

Rok szkolny 2022/2023.

Projekt: „Świadomy Członek Rodziny.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Blochach, ul. Spacerowa 8,
07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:

- edukację rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych (cykliczne spotkania),

- pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc psychologiczną i prawną,
- upowszechnianie wiedzy na temat Procedury „Niebieskie Karty” i „Niebieskiej linii” (warsztaty, spotkania),
- motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładach leczenia odwykowego.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Papieża Jana Pawła II w Blochach.

Beneficjenci projektu:

Rodziny uczniów szkół z gminy Długosiodło oraz rodziny dzieci Przedszkola Samorządowego w Długosiodle.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długosiodle,
- Parafia w Długosiodle,
- Szkoły Podstawowe i Przedszkole Samorządowe w gminie Długosiodło.

Czas realizacji projektu:

Lata 2020-2025.

Projekt: „Oswajamy emocje.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Długosiodle, ul. Tadeusza Kościuszki 5, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

- praca z emocjami,
- radzenie sobie ze stresem, autoagresją, lękiem,
- dbałość o zdrowie psychiczne (m.in. stany depresyjne).

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Długosiodle.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie i ich rodzice.

Partnerzy:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkwowie,
- Ośrodek Zdrowia,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Centrum Edukacji Profilaktycznej,
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło.

Czas realizacji projektu:

Od stycznia do grudnia 2022 r.

Projekt: „Zapobieganie dyskryminacji w grupie rówieśniczej.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Długosiodle, ul. Tadeusza Kościuszki 5, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

- zapobieganie dyskryminacji i agresji,
- wdrażanie do zachowań tolerancyjnych, do przestrzegania zasad oraz praw i granic innych osób,
- działania przeciwko hejtowaniu i ogólnie pojętej mowie nienawiści.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Długosiodle.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie i ich rodzice.

Partnerzy:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkuwie,
- Urząd Gminy,
- Policja,
- Sąd Rodzinny,
- Centrum Edukacji Profilaktycznej,
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Długosiodło.

Czas realizacji projektu:

Od stycznia do grudnia 2021 r.

Projekt: „Polska rodzina dawniej i dziś.”

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe, ul. Tadeusza Kościuszki 3, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

- podkreślenie roli rodziny w wychowaniu dzieci,
- przekazywanie tradycji, historii, obrzędów podczas dnia codziennego oraz świąt,
- pielęgnowanie wartości ponadczasowych: dobra, piękna, pracy.

Miejsce realizacji projektu:

Placówka Przedszkola Samorządowego.

Beneficjenci projektu:

Dzieci, rodzice, pracownicy i seniorzy.

Partnerzy:

Kluby Seniora z terenu gminy Długosiodło.

Czas realizacji projektu:

W trakcie roku szkolnego 2021/2022.

Projekt: „Kuznia talentów.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Teraz My, Kalinowo 33, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Kultywowanie tradycji ludowych, folkloru oraz aktywnego trybu życia:

- umożliwienie mieszkańcom udziału w rajdach rowerowych, warsztatach pszczelarskich – pikniku pszczelarskim (miodobraniu), nauce gry na akordeonie ew. skrzypcach,
- zajęcia zdobnictwa bibułkowego, haftu, szydełkowania itp.,
- stworzenie wielopokoleniowego zespołu ludowego – wyjazdy integracyjne (np. Noc Muzeów, wyjazdy do okolicznych skansenów, spływ kajakowy itp.).

Miejsce realizacji projektu:

- Gmina Długosiodło – tereny rekreacyjne w Kalinowie,
- udostępnione pomieszczenia Gminnego Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle.

Beneficjenci projektu:

Dzieci i młodzież wiejska, dorośli oraz seniorzy – bezpośrednio ok. 50 osób; pośrednio – wszyscy mieszkańcy gminy.

Partnerzy:

Gminne Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji w Długosiodle.

Czas realizacji projektu:

Od marca 2021 r. do końca grudnia 2021 r.

Projekt: „Mój świat to nie tylko wieś – poznajemy tajemnice Internetu.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie „Grądy Szlacheckie – Moja Wieś”, Grądy Szlacheckie 30A, 07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Nauka Internetu i jego obsługi dla dorosłych.

Miejsce realizacji projektu:

Świetlica w Grądach Szlacheckich.

Beneficjenci projektu:

Dorośli oraz seniorzy ze wsi Grądy Szlacheckie i okolic.

Czas realizacji projektu:

Rok 2021.

Projekt: „Najsmaczniejsza potrawa weselna naszej wsi.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie „Grądy Szlacheckie – Moja Wieś”, Grądy Szlacheckie 30A,
07-210 Długosiodło.

Cel główny projektu:

Wyłonienie potrawy tradycyjnej dla wsi i okolic.

Miejsce realizacji projektu:

Świetlica w Grądach Szlacheckich.

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy wsi Grądy Szlacheckie i okolic.

Czas realizacji projektu:

Rok szkolny 2020/2021

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długosiodło na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	78

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	4
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	20
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019.....	20
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019.....	20
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.....	21
Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	22
Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019	22
Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019.....	23
Tabela 10. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	24
Tabela 11. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020 ...	24
Tabela 12. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	24
Tabela 13. Wykaz placówek przedszkolnych i oświatowych działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	24
Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	25
Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.....	26
Tabela 16. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.....	27
Tabela 17. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.....	28
Tabela 18. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.	28
Tabela 19. Sport i rekreacja w 2019 r.	30
Tabela 20. Baza noclegowa w 2019 r.	31
Tabela 21. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r...	34
Tabela 22. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r. .	35
Tabela 23. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	36
Tabela 24. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	36
Tabela 25. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	36
Tabela 26. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	37
Tabela 27. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	37
Tabela 28. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019	39
Tabela 29. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	40
Tabela 30. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	41
Tabela 31. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	41
Tabela 32. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019.....	41
Tabela 33. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	42
Tabela 34. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	44
Tabela 35. Instytucje i jednostki działające w obszarze pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	45
Tabela 36. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 roku	45
Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	46
Tabela 38. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.	47
Tabela 39. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	53

Tabela 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019.....	53
Tabela 41. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.....	53
Tabela 42. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.....	55
Tabela 43. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	57
Tabela 44. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019.....	58
Tabela 45. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	59
Tabela 46. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019.....	59
Tabela 47. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	59
Tabela 48. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.....	60
Tabela 49. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Długosiodło w latach 2017-2019.....	62
Tabela 50. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019.....	65
Tabela 51. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019.....	65
Tabela 52. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020.....	70
Tabela 53. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	71
Tabela 54. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019.....	72
Tabela 55. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019.....	73
Tabela 56. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	75
Tabela 57. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	75
Tabela 58. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	76
Wykresy	
Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	26
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?.....	26
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	29
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?.....	32
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	33
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?.....	39
Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie? ..	51
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?.....	52
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?.....	52
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	56
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	60

Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	61
Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	61
Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	66
Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	67
Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	67
Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	67
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	77